

PRIJEDLOG

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/11, 119/14 i 93/16), a u vezi sa člankom 16. stavkom 3. Uredbe o osnivanju Hrvatske akreditacijske agencije (Narodne novine, br. 158/04, 44/05 i 30/10), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2018. godine donijela

ZAKLJUČAK

Prihvaća se Izvješće o radu Upravnog vijeća Hrvatske akreditacijske agencije za 2017. godinu, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Upravno vijeće Hrvatske akreditacijske agencije aktom, klase: 383-02/18-01/003, urbroja: 569-01/3-18-2, od 3. srpnja 2018. godine.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb, _____ 2018.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

OBRAZLOŽENJE

Člankom 16. stavkom 1. Uredbe o osnivanju Hrvatske akreditacijske agencije Upravno vijeće Hrvatske akreditacijske agencije jedanput godišnje podnosi izvješće Vladi Republike Hrvatske o svome radu.

Temeljem navedenog Upravno vijeće dostavilo je Vladi Republike Hrvatske Izvješće o svome radu za 2017. godinu.

Izvješće o radu Upravnog vijeća za 2017. godinu daje prikaz odluka i tema o kojima se raspravljalo na sjednicama Upravnog vijeća Hrvatske akreditacijske agencije tijekom 2017. godine, pregled glavnih postignuća i rezultata rada Hrvatske akreditacijske agencije tijekom 2017., ključne podatke o organizaciji, ljudskim resursima te o prihodima i rashodima poslovanja Hrvatske akreditacijske agencije.

Hrvatska akreditacijska agencija u 2017. godini bila je poslovno uspješna javna ustanova i u cijelosti je ostvarila svoje zadaće i ispunila postavljene ciljeve.

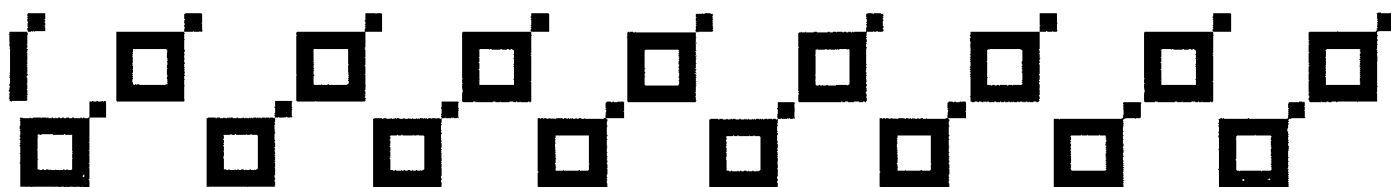
Slijedom navedenog, predlaže se da Vlada Republike Hrvatske donose predmetni Zaključak kojim se prihvaća Izvješće o radu Upravnog vijeća Hrvatske akreditacijske agencije za 2017. godinu.

HAA

Hrvatska akreditacijska agencija
Croatian Accreditation Agency

**IZVJEŠĆE O RADU
UPRAVNOG VIJEĆA
HRVATSKE AKREDITACIJSKE AGENCIJE
ZA 2017. GODINU**

MISIJA HAA

Misija HAA je osiguravanje stabilnog i kontinuiranog rada na provedbi vjerodostojnog (stručnog, nepristranog i neovisnog) sustava akreditacije u Republici Hrvatskoj sukladno europskim i međunarodnim pravilima.

HAA pruža visoku razinu kvalitete usluga svojim korisnicima i omogućava im da se, kroz priznavanje rezultata ispitivanja, umjeravanja, inspekcije, certifikacije proizvoda, osoba i sustava upravljanja, punopravno uključe u jedinstvenu europsku i međunarodnu razmjenu proizvoda, usluga i informacija.

VIZIJA HAA

Održivo punopravno članstvo u europskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju i vjerodostojno i proaktivno predstavljanje Republike Hrvatske u tim organizacijama u svrhu stalnog jačanja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

Zakonska osnova

Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) određena je kao nacionalno akreditacijsko tijelo u Republici Hrvatskoj sukladno zahtjevima **Uredbe (EC) 765/2008 o akreditaciji i nadzoru nad tržištem** i ispunjava sve međunarodne zahtjeve za akreditacijska tijela.

HAA je neovisna i neprofitna javna ustanova koja je osnovana Uredbom Vlade Republike Hrvatske (NN 158/2004 i 44/2005, 30/2010), na temelju Zakona o akreditaciji (NN 158/2003, 75/2009, 56/2013) s ciljem da osigura kompetentno tržište usluga ispitivanja, mjerenja, umjeravanja, certifikacije i inspekcije na području Republike Hrvatske (RH); osigurava priznavanje izvještaja o ispitivanju i certifikata o sukladnosti izdanih u RH na drugim tržištima; daje tehničku potporu hrvatskom gospodarstvu u ostvarivanju konkurentnosti na međunarodnom tržištu; osigurava povjerenje u sigurnost i kvalitetu proizvoda i usluga na hrvatskom tržištu; daje tehničku potporu tijelima državne uprave u provedbi propisa u području sigurnosti i zdravlja građana, zaštite okoliša, zaštite potrošača i drugih javnih interesa.

SADRŽAJ

I. UVOD.....	4
II. RAD UPRAVNOG VIJEĆA HAA U 2017. GODINI	6
III. SAŽETAK IZVJEŠĆA O RADU HAA ZA 2017. GODINU	8
1. Provedba akreditacijskih postupaka	8
2. Sustav upravljanja HAA	10
3. Jačanje administrativnih kapaciteta te održavanje i unapređenje kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA.....	13
4. Razvoj akreditacijske djelatnosti	15
5. Održavanje i unapređenje suradnje s tijelima državne uprave i drugim zainteresiranim stranama	16
6. Održavanje i unapređenje međunarodne suradnje u području akreditacije	18
7. Osiguravanje javnosti rada, promocije akreditacije.....	20
IV. FINACIJE	23
V. ZAKLJUČAK.....	27
PRILOG 1. Pokazatelji razvoja akreditacijskog sustava u Republici Hrvatskoj	
PRILOG 2. HAA ljudski resursi	

I. UVOD

Hrvatska akreditacijska agencija (u daljnjem tekstu: HAA) je nacionalno akreditacijsko tijelo koje je osnovala Vlada Republike Hrvatske Uredbom o osnivanju HAA (NN 158/2004, 44/2005 i 30/2010). Temelj za osnivanje i djelovanje HAA je Zakon o akreditaciji (NN 158/2003, 75/2009 i 56/2013) koji je donesen slijedom obveza koje su proizišle iz pregovora za članstvo u Europskoj uniji te koji je usklađen s Europskom Uredbom za akreditaciju i nadzor nad tržištem (*European Regulation for accreditation and market surveillance EC 765/2008*). Djelatnost te način rada HAA temelji se na Statutu Hrvatske akreditacijske agencije (NN 76/2005, 96/2009, 52/2010).

HAA je neovisna i neprofitna javna ustanova, a ustrojena je i obavlja poslove u skladu s međunarodnim zahtjevima za akreditacijska tijela, koja su sadržana u međunarodnoj normi koja je u Republici Hrvatskoj prihvaćena kao hrvatska norma HRN EN ISO/IEC 17011.

HAA je sa samostalnim radom započela 2005. godine nakon reorganizacije Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo (DZNM) od kojeg je preuzela poslove akreditacije, stručno osoblje i poslovni prostor za rad. Reorganizacija DZNM-a provedena je temeljem obveza koje je Republika Hrvatska preuzela u procesu pregovora za članstvo u Europskoj uniji, a definirane su u članku 73. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Tijekom pregovora djelatnost HAA i razvoj akreditacije u Republici Hrvatskoj razmatrana je u poglavlju 1 – Sloboda kretanja roba.

HAA koristi poslovni prostor koji je u vlasništvu Republike Hrvatske. Sjedište HAA nalazi se na adresi Ulica grada Vukovara 78 u Zagrebu. Sjedište HAA određeno je Uredbom Vlade Republike Hrvatske o osnivanju HAA. Navedeni prostor HAA-u je dodijeljen u procesu reorganizacije DZNM-a, odnosno Elaboratom o diobi između Državnog zavoda za mjeriteljstvo, Hrvatskog zavoda za norme i HAA.

HAA predstavlja Republiku Hrvatsku u europskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju i sudjeluje u njihovu radu. Obveza hrvatskog nacionalnog akreditacijskog tijela, odnosno HAA, proizišla iz pregovora o članstvu Republike Hrvatske u Europskoj uniji, uspostava je i održavanje nacionalnog akreditacijskog sustava na razini na kojoj se takav sustav nalazi u državama članicama EU. Provjeru funkcioniranja nacionalnog akreditacijskog sustava, odnosno nadzor nad radom nacionalnih akreditacijskih tijela provodi Europska organizacija za akreditaciju (EA) u svim državama članicama Europske unije.

HAA ustrojstvo, funkcioniranje, kompetentnost i sustav upravljanja višestruko su ocjenjeni pozitivno u postupku pregovora s Europskom komisijom za članstvo u Europskoj uniji (2005.-2013.) kao i u postupcima evaluacije od strane *Europske organizacije za akreditaciju (EA)* i to: 2008., 2009., 2011., 2014., 2015. godine i izvanredna evaluacija u rujnu 2017. godine.

Pozitivna ocjena od strane EA u postupcima evaluacije koje su provedene u 2008. i 2009. godini rezultirale su potpisivanjem *Multilateralnog sporazuma o priznavanju akreditacije* (EA MLA) za sve akreditacijske sheme: ispitne (uključivo i medicinske laboratorije) i umjerne laboratorije, inspeksijska tijela i certifikacijska tijela za proizvode, osobe, sustave upravljanja kvalitetom i okolišem, u 2010. godini. Nakon toga slijedilo je potpisivanje *Sporazuma o međusobnom priznavanju akreditacije* (MRA) s *Međunarodnom organizacijom za akreditaciju laboratorija* (ILAC) za laboratorije i inspeksijska tijela. Zaključivanjem ovih međunarodnih Sporazuma i održavanjem statusa potpisnice tih Sporazuma, HAA osigurava globalno priznavanje izvještaja izdanih od strane akreditiranih tijela u Republici Hrvatskoj na međunarodnom tržištu.

HAA je pod stalnim nadzorom EA koja obavlja periodičke evaluacije radi ocjene usklađenosti rada HAA kao nacionalnog akreditacijskog tijela sa zahtjevima međunarodne norme ISO/IEC

17011 te *Uredbe (EC) 765/2008 o akreditaciji i nadzoru nad tržištem*. S tim u vezi EA je provela ponovnu evaluaciju nad radom HAA u 2011. godini te ponovno u 2015. godini za sve EA MLA akreditacijske sheme.

Nadalje, HAA je pozitivno ocijenjena u veljači 2014. godine u postupku evaluacije od strane EA u svrhu zaključivanja EA MLA za područje verifikacije izvješća o emisijskim jedinicama stakleničkih plinova (GHG) te je slijedom toga u listopadu 2014. postala potpisnicom EA MLA i za tu akreditacijsku shemu.

Najveće postignuće HAA u 2017. godini uspješno je završen postupak izvanredne evaluacije rada koji je *Europska organizacija za akreditaciju* (EA) provela u studenome 2017. godine. Formalna odluka o završetku postupka bila je na dnevnom redu *Vijeća za multilateralne sporazume EA* (EA MAC) u travnju 2018. godine.

U 2017. godini radom HAA upravljalo je Upravno vijeće HAA temeljem Rješenja o imenovanju predsjednika i članova novoga Upravnog vijeća HAA (Klasa: 080-02/17-01/65, Urbroj: 5030115/1-17-02 od 9. veljače 2017.godine) kojim je imenovan Zvonimir Novak za predsjednika Upravnog vijeća HAA, a za članove Upravnog vijeća HAA imenovani su: Divna Plenča Biloš, Martina Horvatić, Nina Čulina i Maja Radišić Žuvanić.

U 2017. godini ukupno su održane 4 sjednice Upravnog vijeća te je u nastavku dan prikaz donesenih odluka i tema o kojima se raspravljalo na sjednicama Upravnog vijeća HAA tijekom 2017. godine.

II. RAD UPRAVNOG VIJEĆA HAA U 2017. GODINI

Tijekom 2017. godine Upravno vijeće (UV) je održalo 4 sjednice na kojima je raspravljalo i donosilo odluke vezane uz rad i poslovanje HAA. Također, UV je obavilo niz elektroničkih konzultacija o tekućoj problematici poslovanja Agencije i raspravljanim dokumentima.

Prva sjednica (konstituirajuća) UV-a održana je 23. veljače 2017. godine pri čemu je:

- Predsjednik Upravnog vijeća predstavio članove UV i izabran je zamjenik predsjednika UV
- Predstavnik dotadašnje UV izvijestio je novo UV o dosadašnjem radu UV
- Ravnatelj HAA podnio je Izvještaj o radu HAA u 2016.g.
- Napravljen osvrt na dostavljene materijale o HAA (izvještaji UV-a, Plan rada za 2017., Statut, Pravilnik o radu Upravnog vijeća)

Tijekom druge sjednice, održane dana 6. srpnja 2017. godine, Upravno vijeće je:

- Primilo na znanje Izvješće o financijskom poslovanju za siječanj-ožujak 2017.
- Usvojilo Izvješće o radu HAA za 2016.g.
- Donijelo Odluku o imenovanju Akreditacijskog vijeća HAA
- Zatražilo od ravnatelja HAA da se predsjedniku UV što prije dostavi analiza potreba novog zapošljavanja
- Donijelo zaključak da HAA pripremi novi Statut HAA
- Prihvatilo Izvješće o radu Upravnog vijeća za 2016.g. i dalo uputu da se pošalje u daljnju proceduru na Vladu RH

Treća sjednica UV-a održana je 27. listopada 2017. godine. Na istoj je Upravno vijeće:

- Primilo na znanje Izvješće o financijskom poslovanju za siječanj-rujan 2017
- Donijelo Odluku o imenovanju predstavnika HAA u međunarodnim organizacijama i njihovim radnim tijelima
- Obaviješteno o dodatnoj evaluaciji HAA od strane EA, kao nastavak ocjene iz 2015. godine jer je HAA dobila dvije nesukladnosti: nedostatna financijska sredstva i nedostatni administrativni kapaciteti
- Donijelo je Odluku o izmjeni Odluke o imenovanju članova Akreditacijskog vijeća HAA.

Četvrta sjednica Upravnog vijeća održana je 11. prosinca 2017. godine na kojoj je UV:

- Dobilo izvješće ravnatelja HAA da su EA evaluatori ocjenjivali HAA 22. i 23.11.2017. - da li HAA funkcionira u sustavu koji omogućuje uredno financiranje potreba i izvršavanje financijskih obaveza HAA, kao i da li HAA ima mogućnosti i slobodu pri zapošljavanju potrebnog broja zaposlenika. HAA je dobila pozitivnu ocjenu. Ravnatelj HAA zahvalio se članovima UV na podršci, te osiguranju dostatnih resursa i novčanih sredstava za normalno funkcioniranje HAA.

III. SAŽETAK IZVJEŠĆA O RADU HAA ZA 2017. GODINU

1. Provedba akreditacijskih postupaka

Tijekom 2017. godine HAA je redovne nadzore obavljala sukladno Pravilima za akreditaciju tijela za ocjenu sukladnosti (HAA-Pr-2/1) u akreditacijskim shemama i prema akreditacijskim normama u nastavku:

- Umjerni laboratoriji (HRN EN ISO/IEC 17025)
- Ispitni laboratoriji (HRN EN ISO/IEC 17025)
- Medicinski laboratoriji (HRN EN ISO 15189)
- Inspekcijska tijela (HRN EN ISO/IEC 17020)
- Certifikacijska tijela za proizvode (HRN EN ISO/IEC 17065)
- Certifikacijska tijela za osoblje (HRN EN ISO/IEC 17024)
- Certifikacijska tijela za sustave upravljanja kvalitetom (HRN EN ISO /IEC 17021-1)
- Certifikacijska tijela za sustave upravljanja okolišem (HRN EN ISO /IEC 17021-1)
- Organizatori ispitivanja sposobnosti (HRN EN ISO/IEC 17043)
- Verifikacijska tijela za stakleničke plinove (HRN EN ISO 14065)

U 2017. godini HAA je zaključila 101 novi Ugovor o provedbi akreditacijskih postupaka s klijentima (za početne i ponovne akreditacije). Provedba nadzora nad akreditiranim tijelima, Ugovorna je obveza koju HAA ima prema klijentima te je provedba nadzornih ocjenjivanja i u 2017. godini bila određena kao prioritetni posao.

1.1. Provedba redovnih nadzora nad akreditiranim tijelima

U 2017. godini HAA je provela ukupno 294 nadzornih ocjena nad akreditiranim tijelima.

Na početku godine izrađen je Godišnji plan nadzora nad akreditiranim tijelima kojim su planirane ocjene na licu mjesta, ocjeniteljske skupine i voditelji pojedinih akreditacijskih postupaka. Nadzorna ocjenjivanja u 2017. godini provodila su se u okviru navedenoga Godišnjeg plana. Manjih odstupanja od Plana bilo je zbog, na primjer, ranije provedenih ocjenjivanja zbog zahtjeva klijenta za proširenjem područja akreditacije koje se ocjenjivalo u okviru redovnih nadzornih ocjena.

Izvanredne nadzore akreditiranih tijela HAA provodi sukladno pravilima u slučajevima koji su uzrokovani značajnim promjenama u statusu akreditiranog tijela: pravni status, organizacija, ljudski resursi, kompetencija, zbog provjere uvjeta za ukidanje suspenzije. S tim u vezi, tijekom 2017. godine obavljena su 2 izvanredna nadzora: 1 nad akreditiranim inspekcijskim tijelom u svrhu provjere uvjeta za ukidanje suspenzije i 1 nad akreditiranim ispitnim laboratorijem koji je rezultirao suspenzijom akreditacije u dijelu područja.

Nadalje, izvanredne nadzore HAA također provodi povodom prigovora od strane drugih zainteresiranih strana koji su takve naravi da iziskuju provjeru navoda uključivo i izlazak na lice mjesta. U 2017. HAA temeljem zaprimljenog prigovora HAA je provela 1 izvanredni nadzor rada ispitnog laboratorija.

U 2017. godini HAA je donijela odluke te provela postupke koji su rezultirali s: 3 povučene akreditacije (3 inspekcijska tijela), 2 suspenzije akreditacije u dijelu akreditiranog područja (2 ispitna laboratorija) i 2 suspenzije akreditacije za cijelo područje akreditacije (2 ispitna laboratorija).

1.2. Provedba ocjenjivanja u svrhu proširenja područja akreditacije

U 2017. godini u okviru redovnih godišnjih nadzornih ocjena HAA je obavila i 76 nadzornih ocjena s proširenjem područja akreditacije te dodatno 7 ocjenjivanja u svrhu proširenja. Navedeno ocjenjivanja u svrhu proširenja područja akreditacije na zahtjev klijenata zahtijevalo je revidiranje Godišnjeg plana nadzora te uključivanje dodatnih i novih ocjenitelja

i eksperata u ocjeniteljske skupine, ovisno o srodnosti proširenog područja s izvornim područjem akreditacije.

Tijekom 2017. godine, iako se to očekivalo, nije došlo do značajnijeg broja prijava za proširenje područja od tijela koje provode ispitivanja električnih i strojarskih instalacija, a na koje se odnose odredbe Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (NN 78/15) kojima se uređuju poslovi i djelatnost ispitivanja i prethodnih istraživanja. Naime, iako je akreditacija određena kao zahtjev navedenoga Zakona, nadležno Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja nakon zahtjeva stručnih udruženja otvorilo je stručnu raspravu o opravdanosti toga zahtjeva te potencijalni klijenti čekaju konačne rezultate rasprave.

1.3. Provedba ocjenjivanja prema novim prijavama za akreditaciju

U 2017. godini HAA je završila postupke i dodijelila ukupno 29 početnih akreditacija. Većina od tih akreditacijskih postupaka započeta je prethodne godine.

Nadalje, tijekom 2017. godine HAA je završila postupke i dodijelila ukupno 62 akreditacije u okviru ponovnih akreditacija (reakreditacija). Nakon završetka akreditacijskog ciklusa koji traje 5 godina, prema HAA pravilima, klijenti se moraju ponovno prijaviti za akreditaciju te se postupak ponovne akreditacije vodi kao postupak početne akreditacije.

U ovom trenutku HAA vodi ukupno 68 akreditacijskih postupaka prema novim prijavama za akreditaciju.

Dodatno, u 2017. godini HAA je zaprimila ukupno 261 upit za akreditacijom, odnosno zahtjev za dostavom prijavne dokumentacije za akreditaciju i to: 161 od ispitnih laboratorija, 13 od umjernih laboratorija, 9 od medicinskih laboratorija, 47 od inspekcijskih tijela, 9 od certifikacijskih tijela za sustave upravljanja, 4 od certifikacijskih tijela za osoblje, 16 od certifikacijskih tijela za proizvode, 1 za EMAS i 1 od organizatora ispitivanja sposobnosti. Od ukupnog broja zaprimljenih upita 89 ih je završilo prijavom za akreditaciju.

Veliko povećanje broja upita za akreditacijom u odnosu na 2016. godinu (100 više) uzrokovano je odredbama Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (NN 78/15) kojim se zahtjeva akreditacija za područje ispitivanja niskonaponskih električnih instalacija, zaštita od djelovanja munje, ventilacije i klimatizacije. Kako je nadležno Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja nakon zahtjeva stručnih udruženja otvorilo javnu raspravu o opravdanosti toga zahtjeva od 100 potencijalnih klijenata koji su poslali upit za akreditaciju samo 25 je poslalo prijavne dokumente i prijavilo se za akreditaciju. Ostali potencijalni klijenti čekaju končani stav nadležnog Ministarstva.

1.4. Provedba ocjenjivanja u okviru prekogranične akreditacije

HAA je nastavila provoditi prethodno započete postupke prekogranične akreditacije i u 2017. godini. Prekogranične akreditacije HAA prihvaća i provodi u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 te politikom i uputama *Europske organizacije za akreditaciju (EA)*, *Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC)* i *Međunarodnog akreditacijskog foruma (IAF)*. Prekogranične akreditacije provode se na zahtjev klijenata iz drugih zemalja uz prethodni dogovor i suglasnost s nacionalnim akreditacijskim tijelima tih zemalja ili temeljem zahtjeva nacionalnih akreditacijskih tijela za provedbom ocjenjivanja njihovih klijenata u Republici Hrvatskoj.

Nastavno, u 2017. godini HAA je obavila ocjenjivanja u sljedećim zemljama u okviru prekogranične akreditacije:

- Crnoj Gori – 2 nadzorna ocjenjivanja umjernog laboratorija (ISO/IEC 17025)
- Bosni i Hercegovini - nadzorno ocjenjivanje certifikacijskog tijela za sustave upravljanja kvalitetom i okolišem (ISO/IEC 17021-1)
- Sloveniji - nadzorno ocjenjivanje medicinskog laboratorija (ISO 15189)

Ispitnom laboratoriju iz Bosne i Hercegovine koje je HAA akreditirala u jednom akreditacijskom ciklusu u studenom 2017. godine istekla je akreditacija te se nisu prijavili HAA-u za ponovnu akreditaciju.

Dodatno u 2017. godini, HAA je na zahtjev drugih akreditacijskih tijela provela ocjenjivanja njihovih klijenata u Republici Hrvatskoj i to:

- UKAS (akreditacijskog tijela Ujedinjenog Kraljevstva) - nadzorno ocjenjivanje certifikacijskog tijela za sustave upravljanja kvalitetom (ISO/IEC 17021-1)

Uz navedeno, s UKAS-om je ostvaren kontakt kako bi se definirala nadležnost za akreditaciju klijenta koji je registriran u Republici Hrvatskoj, a sjedište ima u UK. Dodatno, HAA zaposlenik promatrao je ocjenjivanje certifikacijskog tijela za sustave upravljanja (ISO/IEC 17021-1) koje je proveo DAkKS (Njemačko akreditacijsko tijelo) u Zagrebu.

2. Sustav upravljanja HAA

2.1. Nova organizacija i sistematizacija poslova

Upravno vijeće HAA raspravljalo je o potrebi izrade nove organizacije i sistematizacije poslova HAA na 1. sjednici održanoj u veljači 2017. godine.

2.2. Održavanje i razvoj sustava upravljanja HAA prema HRN EN ISO/IEC 17011

HAA je ustrojena i ima uspostavljen sustav upravljanja prema međunarodnoj normi koja je u Republici Hrvatskoj prihvaćena kao hrvatska norma HRN EN ISO/IEC 17011:2005 i zahtjevima Uredbe (EZ) br. 765/2008 o akreditaciji i nadzoru nad tržištem.

Održavanje i razvoj sustava upravljanja HAA prema zahtjevima navedene norme i Uredbe obveza je svih Europskih nacionalnih akreditacijskih tijela pa tako i HAA.

U studenom 2017. objavljeno je novo izdanje norme HRN EN ISO/IEC 17011:2017 te je obveza svih akreditacijskih tijela uskladiti svoj sustav upravljanja sukladno novom izdanju norme do studenog 2020. HAA je u svibnju 2017. godine izradila Plan implementacije novog izdanja norme ISO/IEC 17011:2017. Implementacija novog izdanja norme će biti realizirana kroz rad projektnih timova HAA osnovanih u 2017. PT 1/17, 2/17 i 3/17 koji imaju za krajnji cilj implementaciju zahtjeva novog izdanja norme te reviziju dokumentacije sustava upravljanja, a posebno ključnog procesa HAA, akreditacijskog procesa radi postizanja veće učinkovitosti i efikasnosti rada HAA.

Slijedom evaluacije koju je nad radom HAA provela EA u rujnu 2015. godine te odluke EA koja je na sjednici Vijeća za multilateralne sporazume (EA MAC) 5. listopada 2016. godine donijela odluku da HAA zadržava status potpisnice EA MLA za sve akreditacijske sheme uz uvjet da se provede izvanredna evaluacija u HAA krajem 2017. 22. - 23. studenog 2017. provedena je izvanredna evaluacija HAA kako bi se utvrdilo da je HAA financijski i kadrovski neovisna te da ima dostatne financijske i administrativne kapacitete za provedbu akreditacijskih aktivnosti sukladno uspostavljenom sustavu upravljanja i zahtjevima Uredbe (EZ) br. 765/2008 o akreditaciji i nadzoru nad tržištem i ispunjava sve međunarodne zahtjeve za akreditacijska tijela.

Rezultati provedene evaluacije i zaključak evaluatorskog tima EA u studenom 2017. su da je HAA financijski i kadrovski neovisna te da ima dostatne financijske i administrativne kapacitete za provedbu akreditacijskih aktivnosti sukladno uspostavljenom sustavu upravljanja i zahtjevima Uredbe (EZ) br. 765/2008.

Slijedeća redovna re-evaluacija rada HAA u punom opsegu, za sva akreditacijska područja, provest će se u 2019. godini.

Osim kroz rezultate vanjske evaluacije od strane evaluatora EA, HAA sustavno i na više razina ocjenjuje i prati uspješnost i djelotvornost svoga rada te ostvarivanje planiranih ciljeva. Ključni instrumenti ocjenjivanja uspješnosti HAA provedba je unutarnjih neovisnih ocjena i Upravnih ocjena sukladno uspostavljenom sustavu upravljanja prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17011 za akreditacijsko tijelo i to:

- Akreditacijsko tijelo (4) - pravna odgovornost, ustrojstvo (Odbor za žalbe, Odbor za ocjenitelje, Odbor za akreditaciju, Odbor za izobrazbu, Sektorski odbori za laboratorije, certifikaciju i inspekciju, nepristranost (Akreditacijsko vijeće), povjerljivost, odgovornost i financije, akreditacijska djelatnost)

- Upravljanje (5) - općenito, sustav upravljanja u HAA, upravljanje dokumentima, zapisi, nesukladnosti i popravne radnje, preventivne radnje, unutarne neovisne ocjene, upravine ocjene sustava, pritužbe
- Ljudski resursi (6) - osoblje akreditacijskog tijela, osoblje uključeno u postupak akreditacije, nadzor osoblja, zapisi o osoblju
- Postupak akreditacije (7) - akreditacijski kriteriji i informacije, prijava za akreditaciju, ocjena resursa, podugovaranje ocjenjivanja, priprema za ocjenjivanje, ocjena dokumentacije i zapisa, ocjena na licu mjesta, analiza nalaza i izvještaja o ocjenjivanju, donošenje odluke o akreditaciji, žalbe, ponovno ocjenjivanje i nadzor, proširenje područja akreditacije, obustava, opoziv ili suženje akreditacije, zapisi o tijelima za ocjenu sukladnosti, međulaboratorijska ispitivanja i druge usporedbe,
- Odgovornosti akreditacijskog tijela i tijela za ocjenjivanje sukladnosti (TOS) (8) – obveze TOS-a, obveze akreditacijskog tijela, upućivanje (pozivanje) na akreditaciju,
- Ocjena djelotvornosti popravnih radnji s prethodne ocjene (9)
- Ocjena učinkovitosti preporuka za poboljšanje (10)
- Ocjena primjene ugovaranja s ocjeniteljima i TOS-om (11)

S ciljem održavanja i unapređenja sustava upravljanja HAA je tijekom 2017. godine:

- provela unutarnju neovisnu ocjenu (UNO),
- unaprijedila i izmijenila pravila, postupke, radne upute, obrasce i druge dokumente sustava upravljanja slijedom nesukladnosti, preporuka i komentara iz evaluacije EA provedene u rujnu 2015 te provedene unutarnje neovisne ocjene HAA provedene u 2016.,
- izradila dokumentaciju sustava upravljanja potrebnu za uspostavu i provedbu nove akreditacijske sheme: za verifikatore stakleničkih plinova u pomorstvu te akreditacijsku shemu za OHSAS te je revidirana dokumentacija vezano uz novo izdanje norme HRN EN ISO/IEC 17021-1.

Posljednja Unutarnja neovisna ocjena br. 11/0/08/17 sukladno zahtjevu norme HRN EN ISO/IEC 17011 provedena je u kolovozu i rujnu 2017. godine prema Planu unutarnje neovisne ocjene. Provedenim unutarnjim neovisnim ocjenjivanjem ocjenjeni su svi zahtjevi norme HRN EN ISO/IEC 17011 te zahtjevi drugih relevantnih normativnih dokumenata. Unutarnja neovisna ocjena temeljila se na ocjeni primjene pravila i postupaka uspostavljenog sustava upravljanja HAA te vertikalnoj ocjeni zapisa o provedenim postupcima akreditacije u svim akreditacijskim shemama. Unutarnju neovisnu ocjenu u 2017. provelo je 6 internih auditora s popisa odobrenih internih auditora HAA i jedan auditor vježbenik. Nalazi unutarnje neovisne ocjene utvrđeni su u izvještajima auditora i u Završnom izvještaju vodećeg auditora. U tijeku je otklanjanje nesukladnosti i rješavanje preporuka utvrđenih tijekom unutarnje neovisne ocjene, a njihovi rezultati biti će prikazani u okviru slijedeće Uprave ocjene.

Tijekom 2017. godine osoblje HAA bilo je angažirano na reviziji dokumentacije sustava upravljanja sukladno nalazima evaluacija HAA i nalazima prethodne unutarnje neovisne ocjene i ostalim uočenim potrebama za poboljšanje. Sva dokumentacija sustava upravljanja HAA pisana je dvojezično na hrvatskom i engleskom jeziku.

Tijekom UNO utvrđeno je 15 nesukladnosti i veći broj preporuka za poboljšanje u sustavu upravljanja.

Utvrđene nesukladnosti su u postupku rješavanja. Preporuke za poboljšanje će biti uključene kao obvezni element u okviru zadataka projektnih timova HAA formiranih u 2017 (PT 1/17, PT 2/17 i PT 3/17).

Osim preporuka za poboljšanje utvrđenih tijekom Unutarnje neovisne ocjene pokrenute su i druge preventivne radnje u cilju poboljšanja rada i sustava HAA, neke od njih su realizirane, a neke su u tijeku.

U HAA tijekom 2017. godine aktivno su djelovala osnovana savjetodavna i stručna tijela i to:

- Akreditacijsko vijeće i ad hoc radno tijelo Odbor za predstavke (žalbe)
- Odbor za akreditaciju
- Odbor za ocjenitelje
- Odbor za izobrazbu
- Sektorski odbor za laboratorije i radne skupine koje djeluju u okviru Odbora:

- Radna skupina za međulaboratorijske usporedbe (RS MLU)
- Radna skupina za ispitivanje zraka (RS ZRAK)
- Radna skupina za medicinske laboratorije (RS MEDLAB)
- Radna skupina vodoopskrba i odvodnja (RS VIO)
- Radna skupina Hrana (RS HRANA)
- Sektorski odbor za nadzorna/inspekcijska tijela i radne skupine koje djeluju u okviru Odbora.
 - Radna skupina za područje veterinarske inspekcije
 - Radna skupina za dizala
 - Radna skupina za područje razvrstavanja i označavanja goveđih, svinjskih i ovčjih polovica i trupova.
- Sektorski odbor za certifikacijska tijela i radne skupine koje djeluju u okviru Odbora
 - Radna skupina u području ekološke poljoprivrede
 - Radna skupina Verifikacijska tijela u području emisija stakleničkih plinova

U 2017. godini osnovana je nova Radna skupina za umjeravanje unutar Sektorskog odbora za laboratorije te je u rujnu održan prvi osnivački sastanak. Članove radne skupine čine ocjenitelji i osoblje HAA, predstavnici Državnog zavoda za mjeriteljstvo (DZM), Hrvatskog mjeriteljskog instituta (HMI), Hrvatskog mjeriteljskog društva (HMD), CROLAB-a te predstavnici akreditiranih laboratorija. Radna skupina kao savjetodavno tijelo osnovana je s ciljem usklađivanja i poboljšanja provedbe postupaka akreditacije umjernih laboratorija, ali i postupaka ocjene zahtjeva osiguranja mjerne sljedivosti u drugim akreditacijskim shemama.

U srpnju 2017. godine Upravno vijeće HAA imenovalo je 3. saziv Akreditacijskog vijeća HAA. Prvu sjednicu održali su u rujnu 2017. godine, na kojoj je izabran predsjednik AV-a, prihvaćen je Poslovnik o radu AV, pružene su informacije o radu HAA i zahtjevu za nepristranost HAA, prihvaćena je Analiza nepristranosti u djelovanju HAA te su članovi Vijeća informirani o prizivima (predstavkama) i prigovorima koje je HAA zaprimila u 2016. i 2017. godini. Akreditacijsko vijeće savjetodavno je tijelo ravnatelju HAA, a prema Statutu HAA osniva se radi osiguravanja nepristranosti u djelovanju HAA.

Sukladno Statutu HAA, Akreditacijsko vijeće ima 19 članova i to:

- 4 predstavnika središnjih tijela državne uprave
- 4 predstavnika tijela za ocjenu sukladnosti, koja imaju akreditaciju HAA
- 4 predstavnika gospodarstvenih udruga
- 3 predstavnika potrošača
- 1 predstavnik nacionalnog tijela za normizaciju
- 1 predstavnik visokog školstva
- 1 predstavnik zakonskoga mjeriteljstva
- 1 predstavnik temeljnog mjeriteljstva

Prema Statutu, Akreditacijsko vijeće sudjeluje u razvoju načela akreditacije, održavanju cjelovitosti procesa odlučivanja o dodjeli prve akreditacije, održavanju akreditacije, proširenju ili suženju područja akreditacije, obnavljanju, obustavi ili opozivu akreditacije te savjetuje o stvarima koje utječu na povjerljivost u postupcima akreditacije.

U ožujku 2017. godine osnovani su projektni timovi koji za cilj imaju unapređenje sustava upravljanja HAA i to:

- Projektni tim za reviziju i optimizaciju dokumentacije sustava upravljanja (PT 1/2017)
- Projektni tim za reviziju i optimizaciju procesa akreditacije (PT 2/2017)
- Projektni tim za definiranje zahtjeva ICT sustava (PT 3/2017)

U 2017. godini nije bilo priziva na rad HAA, ali je pristiglo ukupno 12 pritužbi od kojih su 3 riješene, a ostale su u postupku rješavanja.

U 2017. godini HAA je obaviještena od strane EA o zaprimljenoj pritužbi na rad HAA vezano uz postupak rješavanja pritužbe dostavljene u HAA od strane Hrvatskog društva biologa u zdravstvu. HAA je u lipnju 2017. godine obavijestila EA o tijeku i poduzetim aktivnostima u

svezi navedene pritužbe. Vezano uz navedenu pritužbu očekuje se odgovor od nadležnog Ministarstva zdravstva kako bi se aktivnosti rješavanja navedene pritužbe privede kraju, a o čemu će se ponovno obavijestiti EA.

3. Jačanje administrativnih kapaciteta te održavanje i unapređenje kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA

3.1. Jačanje administrativnih kapaciteta HAA (zaposlenici HAA i ocjenitelji HAA)

Na kraju prosinca 2017. godine HAA je imala ukupno 29 stalnih zaposlenika od toga 25 VSS (1 dr.sc., 2 mr.sc.), 1 VŠS i 3 SSS. Sedamnaest (17) zaposlenika ima status voditelja postupka akreditacije, a trinaest (13) zaposlenika ima status vodećeg ocjenitelja i ocjenitelja sustava upravljanja.

U 2017. godini 2 zaposlenika zatražila su sporazumi raskid radnoga odnosa i napustili su HAA (u srpnju i kolovozu), a jedna djelatnica otišla je na rodiljni dopust (u studenom).

Nakon odobrenja nadležnog Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta HAA je objavila 2 natječaja za zaposlenje na neodređeno vrijeme s probnim rokom i to u srpnju i rujnu 2017. Nakon provedenog natječajnog postupka i razgovora s kandidatima HAA je zaposlila:

- načelnicu Odjela za opće i zajedničke poslove (diplomirani pravnik) od 4. rujna 2017.
- stručnog suradnika za akreditiranje umjernih laboratorija u Odjelu za akreditiranje ispitnih i umjernih laboratorija (magistra geologije) od 1. studenoga 2017.
- višeg stručnog savjetnika za potvrđivanje osposobljenosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti u Odjelu za potvrđivanje osposobljenosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti (diplomirani inženjer poljoprivrede) od 13. studenoga 2017.
- višeg stručnog savjetnika za akreditiranje kemijskih laboratorija u Odjelu za akreditiranje ispitnih i umjernih laboratorija (diplomirani kemijski inženjer) od 22. studenoga 2017.

Novi zaposlenici dobili su programe izobrazbe koje trebaju završiti u probnom roku te su imenovane osobe za praćenje rada na probnom radu (mentori).

Nakon inicijalnog osposobljavanja novih zaposlenika za samostalan rad u HAA važno je osigurati njihovu motiviranost za kontinuirano ulaganje u nova znanja te je važno osposobljene zaposlenike zadržati u stalnom radnom odnosu. Rad na motivaciji zaposlenika bila je jedna od točaka u HAA planu otklanjanja nesukladnosti iz evaluacije koju je provela EA. S tim u vezi u listopadu 2017. godine provedena je *Anketa o poslovnom stanju i zadovoljstvu zaposlenika HAA*. Cilj Ankete bio je ispitati zadovoljstvo zaposlenika pojedinim segmentima organizacije poslovanja HAA te poboljšati međusobno razumijevanje i komunikaciju zaposlenika i rukovodstva HAA te prikupiti prijedloge zaposlenika za poboljšanja. Ispitivanje je bilo anonimno, a odazvalo mu se 88% zaposlenika. Na temelju odgovora izrađen je Izveštaj o analizi ispitivanja poslovnog stanja i zadovoljstva zaposlenika HAA. Temeljem rezultata provedenog ispitivanja zaposlenika nadopunit će se inputi postojećih projektnih zadataka projektnih timova osnovanih u 2017. godini PT 1/2017, PT 2/2017 i PT 3/2017.

U 2017. godini HAA je nastavila sudjelovanje u znanstvenoistraživačkom projektu *INPUBWORK Poticanje inovativnog ponašanja zaposlenika u javnom sektoru primjenom intervencija u dizajnu posla* koji je započeo u studenom 2015. godine potpisivanjem Sporazuma o suradnji između HAA i Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U provedbu projekta uključeni su svi zaposlenici HAA, a provoditi će se do svibnja 2018. godine.

U 2017. godini završena je druga faza longitudinalnog istraživanja u projektu te je u veljači 2017. godine održana druga kućna radionica za zaposlenike HAA na kojoj su zaposlenici upoznati s teorijom dizajna posla i inovativnog ponašanja zaposlenika, dobili su osvrt na dosadašnje rezultate istraživanja. Konačni rezultati projekta trebali bi biti poznati tijekom

2018. godine te bi trebali doprinijeti unapređenju radne prakse i poslovnih procesa u HAA, te dobivanju smjernica za povećanje inovativne uspješnosti kroz dizajn posla, a što bi sve u konačnici trebalo utjecati na pozitivne promjene vrijednosti i ponašanja zaposlenika.

U Registru ocjenitelja HAA na kraju 2017. godine bila su registrirana 302 vanjska suradnika u ulogama vodećih ocjenitelja, ocjenitelja i eksperata (jedna osoba može biti angažirana u više akreditacijskih shema ako je za to osposobljena). HAA, kao nacionalno akreditacijsko tijelo, dužna je osigurati dostatan broj vodećih ocjenitelja, ocjenitelja i eksperata za sve akreditacijske sheme i za sva područja u kojima provodi akreditaciju.

HAA provodi sustavno praćenje/nadgledanje i vrednovanje rada cjelokupnog osoblja uključenog u akreditacijske aktivnosti, a posebno ocjenitelja i eksperata. Cilj sustavnog praćenja i vrednovanja rada osoblja, ocjenitelja i eksperata utvrđivanje je potrebnih aktivnosti na dodatnom osposobljavanju i poboljšanju cjelokupne akreditacijske aktivnosti. Nadgledanje rada ocjenitelja i eksperata vrši se za svaki akreditacijski postupak prikupljanjem i obradom sljedećih podataka:

- povratnih obavijesti/ocjena od strane klijenata-tijela za ocjenu sukladnosti (TOS); elementi koji se ocjenjuju: profesionalan pristup, upravljanje vremenom, jasno oblikovanje pitanja, razumijevanje odgovora, objektivno prosuđivanje
- ocjena rada ocjenitelja i eksperata od strane vodećeg ocjenitelja (VO); elementi koji se ocjenjuju: pripremljenost za ocjenu, poznavanje i primjena akreditacijskih kriterija (norma; pravila i uputa HAA; EA, ILAC, IAF te zakonskih propisa), sudjelovanje u izradi plana ocjenjivanja, pridržavanje plana ocjene, osobna organiziranost i provedba ocjenjivanja, definiranje nesukladnosti, vještine i tehnike ocjenjivanja, vještine zapisivanja, vještine komuniciranja (suradnja s ocjeniteljskim timom, komunikacija s TOS-om), vještine u sprječavanju ili rješavanju sukoba, izvještaj o ocjenjivanju (sadržaj, zaključci po pojedinoj stavci, sukladnost s planom ocjenjivanja i akreditacijskim kriterijima), izvještaj o provedenim popravnim radnjama
- ocjena rada ocjenitelja i eksperata pregledom dokumentacije u pojedinom postupku akreditacije od strane članova Odbora za akreditaciju HAA (OzA); elementi koji se ocjenjuju: poznavanje i primjena akreditacijskih kriterija (norma; pravila i uputa HAA; EA, ILAC, IAF te zakonskih propisa), poštivanje rokova, prikladnost planiranog opsega ocjenjivanja, plan ocjenjivanja (s obzirom na prijavljeno područje i pravila HAA), izvještaj o ocjenjivanju (sadržaj, zaključci po pojedinoj stavci, sukladnost s planom ocjenjivanja i akreditacijskim kriterijima), upravljanje nesukladnostima (definiranje, prikladnost dokaza), definiranje i prikaz područja akreditacije (prije ocjenjivanja, konačni prijedlog područja).

Dodatno, uz sve prethodno navedeno, nadgledanje rada ocjenitelja uključuje i nadgledanje i ocjenu rada tijekom ocjene na licu mjesta („*peer monitoring*“) jednom u 3 godine. Aktivnosti koji se ocjenjuju: priprema za ocjenu i plan ocjenjivanja, pripremni sastanak, uvodni sastanak, ocjenjivanje (sve aktivnosti tijekom ocjenjivanja), usredotočenost na zahtjeve specifične za pojedinu akreditacijsku shemu, interni sastanak ocjenitelja, završni sastanak, izvještaji o ocjenjivanju, osobne karakteristike). Također, nakon svakog postupka pritužbe i žalbe na rad ocjenitelja radi se analiza kompetentnosti predmetnih ocjenitelja.

Navedene ocjene, između ostalih, ulazni su podaci temeljem kojih se provode periodičke redovne analize kompetentnosti za dodijeljene statuse koje vanjski suradnici imaju u Registru ocjenitelja i eksperata HAA sukladno HAA pravilima.

Tijekom 2017. godine registrirana je 66 novih statusa/područja u Registru ocjenitelja HAA. Obavljen je postupak redovne analize kompetentnosti 48 registriranih vanjskih suradnika koji imaju status u certifikacijskim akreditacijskim shemama, 17 vanjskih suradnika koji imaju status za akreditaciju medicinskih laboratorija te su napravljene 2 izvanredne analize kompetentnosti temeljem pritužbi TOS-a. Tijekom 2017. godine proveden je nadzor nad radom (*peer monitoring on site*) nad 15 vodećih ocjenitelja i ocjenitelja u više akreditacijskih shema.

3.2. Održavanje i unapređenje kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA

HAA ima obvezu kontinuirano ulagati u održavanje i unapređenje kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA. Kandidati s kompletnim kompetencijama potrebnim za rad u HAA ne nalaze se na tržištu rada već se iste moraju steći radom u akreditacijskom tijelu. S tim u vezi HAA je organizirala interne izobrazbe za stalne zaposlenike i vanjske ocjenitelje te im omogućila sudjelovanje na vanjskim izobrazbama, u okviru odobrenih financijskih sredstava. HAA kontinuirano provodi razmjene iskustva ocjenitelja po različitim temama.

HAA kao punopravna članica i potpisnica EA MLA sporazuma ima obvezu sudjelovanja u radu upravnih i radnih tijela EA. Sudjelovanjem u njihovu radu HAA zaposlenici imaju priliku razvijati bilateralnu suradnju s drugim akreditacijskim tijelima, pratiti novosti iz pojedinih akreditacijskih područja, unapređivati stručna znanja i harmonizirati rad te razmjenjivati iskustvo s akreditacijskim tijelima iz zemalja EU te drugih zemalja članica EA. EA je glavni izvor znanja za djelatnost akreditacije, a sudjelovanje u upravnim i radnim tijelima EA ne samo obveza nego i preduvjet daljnjeg razvoja akreditacije i zadržavanja statusa potpisnika EA MLA. Tijekom 2017. godine, HAA je zaposlenicima po područjima rada omogućila sudjelovanje na EA sastancima. Sudjelovanje HAA na EA sastancima provjeravali su EA evaluatori tijekom evaluacije u studenom 2017.

U 2017. godini HAA je nastavila prethodno započetu suradnju s Državnom školom za javnu upravu te je zaposlenicima omogućila besplatno pohađanje izobrazbi koje navedena škola organizira, a vezano uz teme koje se odnose na djelovanje HAA kao pravne osobe s javnim ovlastima.

Izvešće o realizaciji plana izobrazbe osoblja HAA u kojem je naveden detaljan popis izobrazbi, sudjelovanja HAA zaposlenika u radu EA stručnih tijela, prisustvovanja konferencijama i drugi oblici izobrazbe u 2017. godini nalazi se u Prilogu 4. ovog Izvešća.

Jačanje administrativnih kapaciteta HAA, odnosno osiguravanje dostatnog broja zaposlenika za objavljivanje poslova vodećih ocjenitelja, voditelja akreditacijskih postupaka i drugih stručnih i logističkih poslova, kao i osiguravanje dovoljnog broja vanjskih suradnika - stručnih ocjenitelja i eksperata, obveza je koju je HAA i u 2017. godini ispunila. Sve navedeno važno je radi pravovremenog, objektivnog i nepristranog provođenja akreditacijskih postupaka na teritoriju Republike Hrvatske.

4. Razvoj akreditacijske djelatnosti

4.1. Priprema za ocjenjivanje prema novim izdanjima i novim akreditacijskim normama

Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO) u studenom 2017. godine objavila je novo izdanje norme ISO 17025:2017, a Hrvatska norma objavljena je u prosincu 2017. godine.

Prijelazni rok za implementaciju novoga izdanja norme je 3 godine (studeni 2020.) te će se do tada svi akreditirani laboratoriji morati uskladiti sa zahtjevima novog izdanja. HAA je izradila Plan implementacije novog izdanje navedene norme u sustav upravljanja te će u skladu s planom napraviti reviziju relevantne dokumentacije sustava upravljanja, osposobljavanje osoblja HAA, osposobljavanje vanjskih suradnika HAA (vodećih ocjenitelja i ocjenitelja).

Novo izdanje norme po strukturi je usklađeno sa zahtjevima ISO/IEC dokumentacije i tehnički je dorađeno.

Glavne izmjene, u odnosu na prethodno izdanje, su sljedeće:

- promišljanje utemeljeno na riziku koje je primijenjeno u ovom izdanju omogućilo je smanjenje propisanih zahtjeva i njihovu zamjenu sa zahtjevima utemeljenim na izvedbi
- postignuta je veća fleksibilnost u odnosu na prethodno izdanje u zahtjevima koji se tiču procesa, postupaka, dokumentiranih informacija i organizacijskih odgovornosti
- dodana je definicija "laboratorija".

HAA sve akreditirane laboratorije i ostala zainteresirana tijela redovito obavještava o svim važnim informacijama vezanim uz akreditacijska ocjenjivanja prema novom izdanju ove norme.

15. rujna 2017. godine završeno je prijelazno razdoblje u kojem je bilo moguće da akreditirana certifikacijska tijela izdaju certifikate prema izdanjima norma ISO 9001:2008 i ISO 14001:2008. Nakon navedenog datuma dozvoljeno je izdavanje certifikata jedino prema novim izdanjima norma ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015. HAA je o navedenom obavijestila sva akreditirana certifikacijska tijela za sustave upravljanja i okoliš. Sva HAA akreditirana certifikacija tijela za sustave upravljanja u prijelaznom razdoblju ocijenjena su u okviru redovnih godišnjih nadzora za rad prema novim izdanjima norma za certificiranje sustava upravljanja kvalitetom (ISO 9001:2015) i sustava upravljanja okolišem (ISO 14001:2015).

4.2. Razvoj i implementacija novih akreditacijskih shema

U 2017. godini HAA je započela rad u novom području u okviru akreditacijske sheme za akreditiranje certifikacijskih tijela za sustave upravljanja prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17021-1. U studenome 2017. godine HAA je počela zaprimati prijave za akreditaciju u području certificiranja sustava upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu (BS OHSAS 18001:2007). S tim u vezi dostavljena je obavijest akreditiranim tijelima prema HRN EN ISO/IEC 17021-1:2015 da mogu proširiti područje svojih akreditacija tijekom redovnih nadzornih ocjena, odnosno reakreditacija ili putem izvanrednih nadzornih ocjena.

Početne akreditacije za normu HRN EN ISO/IEC 17021-1:2015 mogu se provesti u područjima sustava upravljanja kvalitetom; QMS (ISO 9001:2015) i/ili upravljanja okolišem; EMS (ISO 14001:2015) i/ili upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu; OHSAS (BS OHSAS 1881).

5. Održavanje i unapređenje suradnje s tijelima državne uprave i drugim zainteresiranim stranama

5.1. Održavanje i razvoj suradnje s tijelima državne uprave te osiguravanje relevantnih informacija iz područja akreditacije

Kao i prethodnih godina, i u 2017. godini HAA je intenzivno surađivala s tijelima državne uprave. Temeljem akreditacija koje dodjeljuje HAA, 30 tijela za ocjenjivanje sukladnosti iz Republike Hrvatske nadležna ministarstva prijavila su (notificirala) Europskoj Komisiji i upisala ih u NANDO bazu. Na taj način navedenim tijelima omogućen je pristup tržištu Europske unije koja broji 740.000 milijuna stanovnika.

HAA zaposlenici aktivno su sudjelovali u radu stručnih povjerenstva sljedećih ministarstava: M. poljoprivrede, M. zdravstva, M. zaštite okoliša i energetike, M. graditeljstva i prostornog uređenja za propise u kojim se kao uvjet za ovlaštenje postavlja akreditacija. Kao i do sada HAA će nastaviti pružati tijelima državne uprave na njihov zahtjev sve relevantne informacije iz područja akreditacije. Dodatno, HAA zaposlenici sudjelovali su na radnim sastancima pojedinih ministarstva za različita stručna područja kao što je na primjer bio sastanak između predstavnika Europske komisije i predstavnika Ministarstva poljoprivrede na temu pesticida. Ostali oblici suradnje s tijelima državne uprave obuhvaćali su davanje mišljenja HAA na zakonske i podzakonske prijedloge iz djelokruga rada.

S Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja HAA je tijekom 2017. godine imala niz radnih sastanaka vezano provedbu Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (NN 78/15) kojim se, međuostalim, zahtjeva akreditacija za područje ispitivanja niskonaponskih električnih instalacija, zaštita od djelovanja munje, ventilacije i klimatizacije. U navedenom području HAA je u 2017. očekivala značajan broj prijavi za akreditaciju. Iako je broj upita za akreditacijom temeljem odredbi ovog Zakona u 2017. godini bio povećan, nadležno Ministarstvo nakon zahtjeva stručnih udruženja otvorilo je javnu raspravu o opravdanosti zahtjeva za akreditacijom u ovom području, te je od 100 upita za akreditaciju

samo 25 završilo prijavom za akreditaciju. Ostali potencijalni klijenti čekaju konačni stav nadležnog Ministarstva kako bi se prijavili za akreditaciju.

Tijekom 2017. godine HAA je provodila akreditacijske postupke potrebne za provedbu tehničkih propisa i to za:

- Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta – industrijski proizvodi
- Ministarstvo poljoprivrede – službena kontrola hrane, proizvodi iz ekološke proizvodnje i proizvodi s oznakama zemljopisnog podrijetla i izvornosti; veterinarska djelatnost; vino; maslinova ulja; vodo-nepropusnost građevina za odvodnju, površinske, podzemne i otpadne vode
- Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja – građevni proizvodi, elektrotehničke i strojarne instalacije, oprema i postrojenja u građevinama
- Ministarstvo zdravstva – propisi za zaštitu zdravlja, buka, zaštita od neionizirajućeg zračenja, medicinski proizvodi i igračke, voda za ljudsku potrošnju, medicinski laboratoriji
- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike – zaštita okoliša: kvaliteta zraka i emisije onečišćujućih tvari u zrak, tlo, staklenički plinovi, EMAS, tekuća naftna goriva, gospodarenje otpadom
- Ministarstvo financija – automati i stolovi za igre na sreću
- Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (*sada: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture*) – elektromagnetska kompatibilnost, radiofrekvencijska i telekomunikacijska oprema/ radijska oprema, interoperabilnost željeznica
- Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava – osobna zaštitna oprema
- Ministarstvo unutarnjih poslova – ATEX, pirotehnička sredstva, eksplozivi za civilnu uporabu, forenzika
- Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost – zaštita od ionizirajućeg zračenja
- Državni zavod za mjeriteljstvo – zakonita mjerila (vodomjeri, mjerila temperature, tlaka, mjerni uređaji za istakanje motornih goriva, plinomjeri, mjerila uzemljenja i izolacijskog otpora električnih instalacija, brojlara električne energije i druga zakonita mjerila koja se ovjeravaju)

5.2. Održavanje i razvoj suradnje s institucijama infrastrukture za kvalitetu i strukovnim udrugama

Tijekom 2017. godine HAA je stručno surađivala s institucijama infrastrukture za kvalitetu, gospodarstvenim i strukovnim udrugama i to :

- Državnim zavodom za mjeriteljstvo (DZM)
- Hrvatskim mjeriteljskim institutom (HMI)
- Hrvatskim zavodom za norme (HZN)
- Hrvatskom gospodarskom komorom (HGK)
- Hrvatskom obrtničkom komorom (HOK)
- Hrvatskom udrugom poslodavaca (HUP)
- Hrvatskim društvom za kvalitetu (HDK)
- Hrvatskim mjeriteljskim društvom (HMD)
- Hrvatskom udrugom laboratorija (CROLAB)
- Hrvatskim društvom menedžera kvalitete (HDMK)

Ostvarena suradnja bila je u obliku pokroviteljstava (nefinancijskih) zajedničkih stručnih skupova i konferencija (HDK, HMD, CROLAB, HDMK), zajedničkih predstavljanja i stručnih predavanja (HGK Tribina ISO FORUM CROATICUM, CROLAB i HMD Seminari). Detaljan popis sudjelovanja HAA zaposlenika na navedenim događanjima dio je Izveštaja o realizaciji plana izobrazbe osoblja HAA u 2017. godini koji se nalazi u Prilogu 4.ovoga Izvešća.

HAA zaposlenici tijekom 2017. godine aktivno su sudjelovali u radu sljedećih Tehničkih odbora Hrvatskog zavoda za norme (HZN-a):

HZN/TO 561, Kotlovi, posude pod tlakom, cjevovodi i plinske boce

HZN/TO Z2, Ocjenjivanje sukladnosti i akreditacija

HZN/TO Z2/PO1, Ocjenjivanje sukladnosti i akreditacija; Nazivlje

HZN/TO 555, Medicinski proizvodi
HZN/TO 146, Kvaliteta zraka
HZN/TO E44, Elektrotehnička sigurnost strojeva
HZN/TO 563, Sigurnost strojeva
HZN/TO E108, Sigurnost elektroničke opreme u području audio, video, informacijske i komunikacijske tehnologije
HZN/TO 556, Osobna zaštitna oprema
HZN/TO 178, Dizala, pokretne stube i pokretne trake za osobe
HZN/TO 523, Humanitarno razminiranje

U okviru rada HZN/TO Z2, Ocjenjivanje sukladnosti i akreditacija u završnoj fazi je prevođenje norme HRN EN ISO/IEC 17020:2012. Ocjenjivanje sukladnosti - Zahtjevi za rad različitih vrsta tijela koja provode inspekciju na hrvatski jezik te je u pripremi prijevod norme HRN EN ISO/IEC 17025:2017 Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija.

6. Održavanje i unapređenje međunarodne suradnje u području akreditacije

6.1. Članstvo u međunarodnim organizacijama za akreditaciju

Europska organizacija za akreditaciju (EA)

HAA je punopravna članica EA od 2005. godine i pod stalnim je nadzorom rada od strane EA. HAA ima neprekinuti status potpisnice Multilateralnog sporazuma o akreditaciji (EA MLA) od 2010. godine za sve prijavljene akreditacijske sheme i to:

- akreditiranje ispitnih i umjernih laboratorija (HRN EN ISO/IEC 17025) i medicinskih laboratorija (HRN EN ISO 15189),
- akreditiranje certifikacijskih organizacija za proizvode (HRN EN ISO/IEC 17065),
- akreditiranje certifikacijskih organizacija za sustave upravljanja kvalitetom i okolišem (HRN EN ISO/IEC 17021-1),
- akreditiranje certifikacijskih organizacija za osobe (HRN EN ISO/IEC 17024),
- akreditiranje inspeksijskih/nadzornih organizacija (HRN EN ISO/IEC 17020),
- a za akreditiranje verifikatora emisija stakleničkih plinova (HRN EN ISO 14065) od 2014. godine.

U studenom (22.-23.) 2017. godine EA je provela izvanrednu evaluaciju u HAA radi provjere financijske i kadrovske neovisnosti HAA u skladu sa zahtjevom Uredbe (EZ) br. 765/2008 i zahtjevom norme HRN EN ISO/IEC 17011 za akreditacijska tijela. Tom prilikom HAA je dokazala financijsku i kadrovsku neovisnost. Formalna odluka o završetku postupka bit će na dnevnom redu Vijeća za multilateralne sporazume EA (EA MAC) u travnju 2018. godine. Sljedeću redovnu re-evaluaciju rada HAA u punom opsegu, za sva akreditacijska područja, EA će provesti u 2019. godini što je 4 godine od prethodne evaluacije.

HAA je u 2017. godini ispunjavala svoju obvezu sudjelovanja na sastancima upravnih i stručnih tijela EA. Ispunjavanje, navedene obveze među ostalim, provjeravali su EA evaluatori prilikom izvanredne evaluacije. Detaljan popis sastanaka i sudionika nalazi se u Prilogu 4.ovoga Izvješća.

Nadalje, u 2017. godini predstavnik HAA sudjelovao je u provedbi pilot projekta koji EA provodi u suradnji s Kanadskim akreditacijskim tijelom (SCC) s ciljem implementacije CETA trgovinskog sporazuma u dijelu koji se odnosi na međusobno priznavanje rezultata ocjenjivanja sukladnosti. Kao pilot područje izabrano je ocjenjivanje sukladnosti (certifikacija) za opremu i zaštitne sustave namijenjene eksplozivnoj atmosferi (ATEX). HAA predstavnik sudjelovao je u EA ekspertnoj skupini koja je proučavala zahtjeve za ocjenjivanje sukladnosti u području ATEX-a u Kanadi, promatrala ocjenjivanje Kanadskog akreditacijskog tijela (SCC) u Torontu te je sudjelovao u izradi konačnog izvješćaja EA prema Europskoj komisiji u kojem su uspoređeni sustavi ocjenjivanja sukladnosti Kanade i Europske unije u području ATEX-a.

HAA zaposlenik koji je angažiran kao EA evaluator sudjelovao je kao član EA evaluacijskog tima u evaluaciji Albanskog akreditacijskog tijela (DPA) u travnju 2017. Kao i u evaluaciji Bugarskog nacionalnog akreditacijskog tijela (BAS) u listopadu 2017.

U lipnju 2017. godine 2 HAA zaposlenika završili su inicijalni program izobrazbe za EA evaluatore te će tijekom 2018. godine biti angažirani u evaluacijama drugih nacionalnih akreditacijskih tijela prema zahtjevu EA.

Tijekom 2017. godine HAA je sudjelovala u anketama koje je provodila EA, aktivno je bila uključena u izradu svih EA pravila i uputa davanjem mišljenja, komentara i elektroničkim glasovanjem.

U 2017. godini HAA je obavijestila EA da će, sukladno obvezama koje ima kao EA punopravni član, preuzeti obvezu organiziranja sastanka EA Odbora za publikacije i komunikaciju (EA CPC) u Zagrebu u ožujku 2019. godine i obvezu organiziranja sastanka EA Generalne skupštine (EA GA) u studenom 2020. godine.

Međunarodna organizacija za akreditaciju laboratorija (ILAC)

HAA je punopravna članica ILAC-a te potpisnica Sporazuma o međusobnom priznavanju akreditacije (MRA) s ILAC-om za akreditaciju ispitnih i umjernih laboratorija od 2010. godine, a za akreditaciju inspekcijskih tijela od 2012. godine. Slijedom održavanja statusa potpisnice EA MLA Sporazuma, HAA održava status potpisnice ILAC MRA Sporazuma.

U rujnu 2017. godine HAA je s ILAC-om potpisala izjavu o korištenju ILAC loga. Time je HAA dobila pravo korištenja ILAC loga u promotivne svrhe te se obvezala da će prilikom korištenja istog poštivati ILAC pravila.

U studenom 2017. godine HAA je potpisala s ILAC-om Sporazum za uporabu ILAC MRA znaka. Potpisom ovoga Sporazuma HAA je dobila pravo i mogućnost korištenja kombiniranog ILAC MRA znaka kao i pravo odobravanja korištenja ILAC MRA znaka za akreditirane TOS-eve. Temeljem ovoga Sporazuma svi akreditirani ispitni (uključujući medicinske) i umjerne laboratorije kao i inspekcijska tijela mogu podnijeti zahtjev HAA-u za korištenje kombiniranog ILAC MRA znaka za akreditirane TOS-eve sukladno HAA Pravilima za uporabu akreditacijskog simbola i pozivanje na status akreditiranog tijela (HAA-Pr-2/5). Uporabom ovoga znaka HAA akreditirani TOS-evi dokazuju svojim kupcima na drugim kontinentima stručnu i tehničku kompetentnost za poslove ocjenjivanja sukladnosti te da su pod nadzorom akreditacijskog tijela (HAA) koje je globalno priznato. Kao rezultat navedenoga globalno su priznate i njihove usluge ocjenjivanja sukladnosti.

Tijekom 2017. godine HAA je ispunjavala obveze punopravnog člana ILAC-a te je u svom radu primjenjivala i postupala u skladu s uputama i smjernicama ILAC-a. Također, HAA je aktivno sudjelovala u donošenju odluka u ILAC-u putem elektroničkog glasanja za dostavljene prijedloge pravila i uputa, prijedloge o pridruženim i punopravnim članstvu predloženih kandidata.

U 2017. godini HAA nije sudjelovala na sastancima upravnih i stručnih tijela ILAC.

Međunarodni akreditacijski forum (IAF)

HAA još nije punopravna članica niti potpisnica Multilateralnog sporazuma o priznavanju akreditacije u području akreditacije certifikacijskih tijela s IAF-om iako HAA u svom radu koristi upute i smjernice IAF-a vezano uz akreditaciju certifikacijskih tijela.

6.2. Bilateralna suradnja u području akreditacije

HAA ima potpisane sporazume o suradnji sa sljedećim akreditacijskim tijelima: ATCG (Crna Gora), ATS (Srbija), BAS (Bugarska), BATA (Bosna i Hercegovina), CAI (Češka), DAK (Kosovo), NAH (Mađarska), IARM (Makedonija) i SA (Slovenija). Tijekom 2017. godine HAA je s navedenim tijelima surađivala i razmjenjivala informacije iz područja akreditacije.

U svibnju 2017. godine 3 zaposlenika HAA bila su u studijskoj posjeti SA radi razmjene iskustva o organizaciji SA, operativnoj provedbi akreditacijskih postupaka, mogućnostima IT podrške akreditacijskom postupku, a 1 zaposlenik sudjelovao je kao promatrač u ocjenjivanju inspekcijskog tijela koje je provela SA.

Ostali oblici suradnje s ovim akreditacijskim tijelima odnosili su se uglavnom na razmjenu informacija o vodećim ocjeniteljima, stručnim ocjeniteljima i ekspertima HAA u područjima u kojima druga akreditacijska tijela nisu imala ili nisu imala dovoljan broj stručnjaka ili su pak njihovi stručnjaci bili na položaju koji nije mogao jamčiti nepristranost prilikom ocjenjivanja. S tim u vezi HAA je najviše podataka o ocjeniteljima i ekspertima iz Hrvatske dostavila BATA-i i SA-u te je najviše zahtjeva za dostavu podataka o ocjeniteljima poslala ATS-u i SA-u. Razmjena informacija o tehničkim ocjeniteljima i ekspertima s ovim akreditacijskim tijelima praktična je iz razloga što ne postoje jezične barijere.

Nadalje, 2 HAA zaposlenika sudjelovala su besplatno na seminaru za ocjenitelje koji je organizirala SA u listopadu 2017. godine.

6.3. Međunarodni projekti u području akreditacije

U ožujku 2017. godine HAA se natjecala za implementaciju projekta *Support to the free movement of goods in Kosovo* (EuropeAid/138567/DH/SER/XK) u konzorciju s *British Standards Institution* (BSI) iz UK. Nakon inicijalne ponude HAA i BSI bili su pozvani (*shortlisted*) da dostave detaljnu ponudu i ispune dodatnu natječajnu dokumentaciju. U slijedećoj natječajnoj fazi BSI je odlučio povući se iz natječaja te je o tome obavijestio HAA.

Dodatno, BSI je od HAA tražio suradnju za projekt u Ukrajini *EuropeAid/138532/DH/SER/UA-Technical Barriers to Trade (Ukraine)* odnosno mogućnost angažmana HAA kroz imenovanje ključnog eksperta (*key expert*). Obzirom na dugoročnost projekta i limitirane ljudske resurse, HAA se zahvalila na ponudi. Također, BSI je od HAA zatražila partnerstvo u natječaju za projekt *Turkey- Ankara: IPA- Enhancement of Turkak's capacity in accreditation of conformity assessment bodies (2017/S 139-284555)* što je HAA prihvatila, ali u 2017. godini nije bilo daljnjih aktivnosti na ovom projektu.

U rujnu 2017. godine HAA je zaprimila obavijest o pripremi zajedničkog istraživačkog projekta (JRP) pod nazivom "Utvrđivanje sljedivosti za mjerenje gustoće tekućina" u okviru Europskog mjeriteljskog programa za inovacije i istraživanje (EMPIR) koji priprema konzorcij od 11 nacionalnih instituta za mjeriteljstvo (NMI) i 3 istraživačka instituta (RI). HAA je predstavnicima konzorcija uputila pismo potpore za projekt, a Hrvatskom mjeriteljskom institutu (HMI) poslala obavijest temeljem koje su se uključili u provedbu projekta. Projekt za cilj ima podržati izgradnju mjeriteljskih sposobnosti u mjerenju gustoće tekućina NMI-a u nastajanju, omogućujući im pružanje usluga visoke kalibracije i mjerenja, kao i referentnih materijala gustoće, nacionalnim i međunarodnim zainteresiranim stranama, uz najbolju mjernu nesigurnost moguće. To će dovesti do međunarodnog priznavanja sposobnosti mjerenja gustoće, jačanja uzajamnog povjerenja i suradnje na regionalnoj i međunarodnoj razini. Slijedom toga, ove aktivnosti omogućit će usklađenost s direktivama EU-a za kontrolu tekućih dobara i dodatno jačanje konkurentnosti proizvodnih industrija.

7. Osiguravanje javnosti rada, promocije akreditacije

HAA je osigurala javnosti dostupne sve relevantne informacije o radu na internetskim stranicama (www.akreditacija.hr).

Podaci o akreditiranim tijelima u Republici Hrvatskoj objavljuju se na internetskim stranicama HAA u e-Registru akreditiranih tijela na hrvatskom i engleskom jeziku. e- Registar akreditiranih tijela ažurira se dva puta dnevno. Stanje u Registru mijenja se dnevno jer akreditirana tijela koja su pod suspenzijom ili im je povučena akreditacija, privremeno, do okončanja postupka suspenzije ili razloga za povlačenje nisu vidljiva u Registru.

Kako bi bila u mogućnosti osigurati transparentnost rada i osigurati javnosti, tijelima državne uprave i drugim zainteresiranim stranama brzu dostupnost svih relevantnih informacija o radu HAA i akreditiranim tijelima, HAA je tijekom 2017. godine unapređivala i održavala integrirani informatički sustav s ciljem efikasnije i bolje potpore poslovnom procesu akreditacije. Pored uobičajenih zahtjeva kojima se održavaju postojeće funkcionalnosti poslovne aplikacije Centrix, zatraženo je usklađivanje s novim izdanjem norme za sustave upravljanja HRN EN ISO/IEC 17021-1:2015 i proširenje područja u okviru navedene sheme, završen je projekt započet 2015. godine i pokrenut je novi projekt kojim će se osigurati adekvatno upravljanje e-Registrom.

Početkom 2017. godine zatraženo je usklađivanje informatički podržanog akreditacijskog procesa, prema novom izdanju norme HRN EN ISO/IEC 17021-1 i proširenje područja rada u toj shemi na sustave upravljanja zdravljem i sigurnošću (OHSAS). Navedeno usklađivanje realizirano je u listopadu 2017. godine.

U srpnju 2017. godine završen je projekt PON-1423.1-ST-HAA nadogradnja poslovnog rješenja Centrix – podrška radu Odbora za akreditaciju (OZA) i pojednostavljenje korisničkog sučelja. Projekt je rezultat prijedloga poboljšanja rada HAA i preporuka iz unutarne neovisne ocjene 9/10/2014, odobren od strane uprave HAA te planiran za realizaciju u skladu s dinamikom posla i raspoloživim resursima HAA. Nastavno, u lipnju je održana interna izobrazba svih djelatnika HAA radi upoznavanja s navedenim izmjenama i poboljšanjima.

U prosincu 2017. godine pokrenut je projekt automatizacije dostave dokumentacije u e-Registar akreditiranih tijela na internetskim stranicama HAA. Poduzete aktivnosti omogućiti će upravljanje e-Registrom akreditiranih tijela te točnost i ažurnost podataka, što je HAA, kao nacionalno akreditacijsko tijelo i obvezna osigurati. Realizacija projekta planirana je za veljaču 2018. godine.

Također, na HAA internetskoj stranici ažurirani su dokumenti koji se odnose na pravila i upute za akreditaciju te je javnost informirana o načinima ostvarivanja prava na pristup informacijama iz područja rada HAA, a javno su objavljene i informacije o javnoj nabavi u HAA, financijski plan i izvršenje financijskog plana HAA, sukladno zakonskim obvezama.

Dodatno u 2017. godini HAA je radi promocije akreditacije i promocije doprinosa povjerenju koje akreditacija pruža u raznim područjima, na internetskim stranicama kreirala novu rubriku Dan akreditacije. Također, na internetskoj stranici kreirana je forma za Prijavu za događaje koja se koristi prilikom organiziranja stručnih skupova.

HAA je kao i do sada iskoristila sve mogućnosti neformalnih i besplatnih oblika promidžbe sudjelovanjem na stručnim skupovima, konferencijama, simpozijima, seminarima i radionicama te prezentiranjem rada HAA i uloge akreditacije u specifičnim područjima. Popis seminara i konferencija na kojima je HAA promovirala akreditaciju nalazi se u Prilogu 4. ovoga Izvešća.

9. lipnja 2017. godine HAA je proslavila Svjetski dan akreditacije organiziranjem radnoga skupa pod nazivom Akreditacija: Doprinosi povjerenju u graditeljstvo i izgrađeni okoliš. Tom prigodom HAA je prevela ILAC brošuru na hrvatski jezik te objavila EA promotivni video. Skupu je prisustvovalo oko 100 predstavnika raznih akreditiranih tijela, tijela državne uprave, predstavnika institucija infrastrukture za kvalitetu te stručnih udruženja. Ovogodišnja tema obilježavanja Svjetskoga dana akreditacije fokusirala se na pružanje povjerenja u graditeljstvo i izgrađeni okoliš te na doprinos akreditacije za sve koji rade u tom sektoru, uključujući vlasnike zgrada, operatere, izvođače radova, proizvođače, dizajnere, arhitekte i inženjere u graditeljstvu. Također, cilj je bio promovirati koje koristi od akreditacije mogu imati tijela državne i lokalne uprave u kreiranju politika i propisa vezanih uz graditeljstvo, a pri tome vodeći računa o zaštiti okoliša, javnoj sigurnosti, sprečavanju prijevара, povjerenju javnosti i inovacijama. Na radnom skupu HAA kao nacionalno akreditacijsko tijelo, koje pruža potporu u provedbi tehničkih propisa iz područja graditeljstva prezentirala je dosadašnji rad, akreditaciju u svrhu ovlaštenja/notifikacije te tijek postupka akreditacije, akreditirana i prijavljena tijela (*notified bodies*) iz područja graditeljstva Institut IGH d.d., Ascon Institut

d.o.o., VIK HR d.o.o. prezentirala su važnost akreditacije za poslovanje na domaćem i međunarodnom tržištu te dosadašnja iskustva s akreditacijom, nadležno tijelo za koordinaciju unutarnjeg tržišta Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta i nadležno tijelo za područje graditeljstva Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja predstavili su svaki svoju ulogu, područje graditeljstva u kojem se zahtjeva akreditirano ocjenjivanje sukladnosti u svrhu ovlaštenja i notifikacije kao i stanje na tržištu građevnih proizvoda (rad tržišne inspekcije), predstavnici tijela infrastrukture za kvalitetu Državni zavod za mjeriteljstvo, Hrvatski zavod za norme i Hrvatski mjeriteljski institut prezentirali su svoje uloge i doprinos kvaliteti u građevinskom sektoru, predstavnici Komora: Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske obrtničke komore izložili su izazove s kojima se suočavaju poslovni subjekti u ispunjavanju zakonskih i drugih zahtjeva vezanih uz građevinsko područje. Vijest o održavanju HAA radnog skupa objavljena je i na EA Twitteru.

IV. FINACIJE

Financijsko poslovanje Hrvatske akreditacijske agencije (HAA) u periodu siječanj – prosinac 2017. godine odvijalo se na temelju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. godinu i projekcije za 2018. i 2019. godinu, NN 119/2016 od 20.12.2016. godine. HAA su u proračunu odobrena sredstva u iznosu od 8.025.234 kune u razdjelu Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta 049 85 na izvoru 11 – Opći prihodi i primici.

U studenom 2017. godine proveden je rebalans državnog proračuna i HAA je u dogovoru sa Ministarstvom financija u plan proračuna unijela sredstva na izvoru 43 i 52.

Nakon rebalansa novi proračun za HAA iznosi **8.180.382** kune (NN 113/2017 od 18.11.2017. godine).

Struktura rashoda poslovanja u 2017. godini

Izvor 11 – Opći prihodi i primici	Planirano za 2017. (kn) nakon rebalansa	Izvršeno 2017. (kn)
Rashodi za zaposlene	3.617.434	3.538.377,00
Materijalni rashodi	4.343.280	4.182.736,39
Financijski rashodi	8.520	8.501,09
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	56.000	55.642,85
UKUPNO izvor 11	8.025.234	7.785.257,33
Izvor 43 – Ostali prihodi za posebne namjene		
Materijalni rashodi	146.353	154.697,92
Financijski rashodi	2.901	6.840,77
UKUPNO izvor 43	149.254	161.538,69
Izvor 52 – Ostale pomoći		
Materijalni rashodi-volonteri	5.894	5.331,39
UKUPNO izvor 52	5.894	5.331,39
SVEUKUPNO IZVRŠENJE	8.180.382	7.952.127,41

A) IZVRŠENJE PO KNJIŽENIM TROŠKOVIMA 2017.G.

PRIHODI

• IZVOR 11	7.777.487,95 KN	
• IZVOR 43	46.490,53 KN	
UKUPNO	7.823.978,48 KN	AOP 001 PR RAS I AOP 629 PR RAS
RASHODI		
• IZVOR 11	7.785.257,33 KN	
• IZVOR 43	161.538,69 KN	
• IZVOR 52	5.331,39 KN	
UKUPNO	7.952.127,41 KN	AOP 630 PR RAS
PRIHODI	7.823.978,48 KN	
RASHODI	- 7.952.127,41 KN	
MANJAK	128.148,93 KN	AOP 632 PR RAS
PRENESENI VIŠAK IZ 2016.G.	59.171,41 KN	AOP 633 PR RAS
= MANJAK 2017.G.	68.977,52 KN	AOP 636 PR RAS.

B) IZVRŠENJE PO PLAĆANJIMA U DRŽAVNOJ RIZNICI (novčani tijek – plaćeno tokom 2017.godine bez obzira na koje se razdoblje troškova odnosi)

• PLAĆENO IZ IZVORA 11	7.777.487,95 KN	
• PLAĆENO IZ IZVORA 43	157.958,61 KN	
• PLAĆENO IZ IZVORA 52	5.893,98 KN	– Izveštaji iz riznice
UKUPNO	7.941.340,54 KN	
IZVRŠENJE AOP 630 PRRAS	7.952.127,41 KN	
RALIKA-MANJE PLAĆENO	10.786,87 KN	

A sastoji se od sljedećih stavaka:

Negativne tečajne razlike	+	3.580,05 KN
Plaćeni računi iz 2016.g.	-	65.224,99 KN
Neplaćene obveze iz 2017.g.	+	72.331,78 KN
Tečajne razlike AH	+	0,03 KN
Odobrenje dobavljača Čista voda	+	100,00 KN.

Neplaćene obveze iz 2017.g. odnose se na primljene račune u siječnju 2018.godine, a koje se odnose na troškove 2017.godine i u glavnoj knjizi su knjižene kao troškovi 2017.godine:

• Obveze za službena putovanja:	3.217,00 KN
• Obveze za gorivo – benzin	1.815,40 KN
• Obveze za telefonske usluge	2.014,55 KN
• Obveze za usluge tekućeg održavanja	750,00 KN

• Obveze za intelektualne usluge	35.187,97 KN
• Obveze za računalne usluge	15.331,30 KN
• Obveze za grafičke usluge	3.262,03 KN
• Obveze za naknade osobama izvan radnog odnosa	3.148,75 KN
• Obveze za naknade upravnom vijeću	6.621,98 KN
• Obveze za pristojbe i naknade	982,80 KN.

HAA sudjeluje i u međunarodnim projektima koji su pobliže opisani i pobrojani u Izvješću o radu HAA za 2017. godinu.

U 2017. godini HAA je naplatila iznos od 46.490,53 kuna a isplatila iznos od 161.538,69 kuna. Za isplatu sredstava po projektima HAA je koristila prenesena sredstva iz prošle godine i primljena sredstva tekuće godine.

1) PROJEKTI – kao što je već navedeno, HAA sudjeluje u nekoliko projekata.

Tokom 2017.godine HAA je imala rashode po projektima:

• Službena putovanja	92.722,60 KN
• Stručno usavršavanje	16.773,84 KN
• Intelektualne usluge	36.048,43 KN
• Usluge prijevoza i smještaja ocjenitelja	9.153,05 KN
• Bankovna provizija	3.260,72 KN
2.a)Ukupno:	157.958,64 KN
+ negativne tečajne razlike	3.580,05 KN
2.b)Ukupno:	161.538,69 KN

$$\begin{aligned}
 1 + 2.a) &= 157.958,61 = \text{Izvještaj iz riznice za izvor 43.} \\
 + & \quad 3.580,05 \text{ KN negativne tečajne razlike} \\
 + & \quad 0,03 \text{ KN tečajne razlike riznica-R.P.} \\
 = & \quad \mathbf{161.538,69 \text{ KN}} \quad \text{ukupno izvršenje po izvoru 43.}
 \end{aligned}$$

HAA je 2017. godini koristila i izvor 52.

2) HAA je do listopada 2017.godine imala zaposlenu jednu osobu na rad bez zasnivanja radnog odnosa. HZZ je krajem 2016. godine doznačio iznos za pokrivanje troškova mirovinskog osiguranja koje mora plaćati HAA i preostali iznos iz 2016. godine prenesen je u riznici u 2017.godinu.

Prijenos iz 2016.godine	7.384,70 KN
Tokom 2017. plaćeno doprinosa	5.893,98 KN
Ostalo	1.490,72 KN.

Za neutrošena sredstva izvora 43 i 52 HAA je podnijela Zahtjev za prijenos sredstava u 2018. godinu.

Najveća stavka izdataka za HAA, osim rashoda za zaposlene, su izdaci za intelektualne usluge. Kao što je već poznato, putem ove stavke HAA provodi svoju osnovnu djelatnost – akreditaciju te angažira vanjske stručne suradnike, ocjenitelje i eksperte iz Hrvatske i inozemstva, a prema prirodi, vrsti i specifičnosti područja akreditacije.

Prihodi poslovanja u 2017. godini

Izravno se uplaćuju u državnu riznicu i prihod su državnog proračuna, a u HAA se samo evidentiraju.

Obavljanjem djelatnosti, HAA je u 2017.godini izdala račune u iznosu 7.960.028,30 kn
(N1+N11+-KZ)

Naplaćeno je izravno u Državni proračun 7.188.385,78 kn
(plaćeni računi iz 2017. i ranijih godina)

HAA stalno poduzima korake kako bi pravne osobe – tražitelji akreditacije što redovitije uplaćivali svoje obveze (pismeni i usmeni kontakti, odobravanje plaćanja na rate).

Na kraju 2017. godine ostalo je nenaplaćenih potraživanja dospjelih i nedospjelih u iznosu od 936.450,28 kuna – postupci akreditacija u toku.

Prilog 2 - Uplaćeni prihodi u državnu riznicu, izvršenje i fakturirano po godinama.

Prilog 3 - Neplaćeni računi po godinama.

HAA je dana 31.12.2017. godine imala 29 stalno zaposlena djelatnika.

HAA je na vrijeme izradila sve propisane izvještaje (PR RAS, Bilanca, PVRIO, RAS funkcijski, Obveze) i predala ih nadležnim institucijama – nadležno Ministarstvo gospodarstva, FINA, Državni ured za reviziju.

Izvještaji

Osim financijskih obveza HAA izvršava i obveze o izvještavanju u vezi financijskog poslovanja prema svim nadležnim institucijama: Ministarstvu gospodarstva, FINA-i i Državnom uredu za reviziju. S tim u vezi HAA je tijekom 2017. godine izradila sljedeće izvještaje:

- Izvještaj o obvezama – kvartalno - Ministarstvo gospodarstva i FINA-i
- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima – kvartalno - Ministarstvo gospodarstva, FINA-i
- Izvještaj o fiskalnoj odgovornosti – godišnje - Ministarstvo gospodarstva, Upravno vijeće HAA
- Sažetak kvartalnih izvještaja - Upravnom vijeću HAA
- Godišnji izvještaj o zaposlenima i isplaćenoj plaći . Obrazac Rad-1G-Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada
- Godišnji izvještaj o investicijama u dugotrajnu imovinu – Obrazac INV-P – Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada
- Izvještaj o broju zaposlenih – kvartalno – Ministarstvo financija
- Javna nabava- plan, tromjesečno izvršenje po ugovorima, godišnji izvještaj
- Ostali periodični i jednokratni izvještaji na traženje nadležnih institucija

V. ZAKLJUČAK

2017. godinu HAA je završila s 427 dodijeljenih akreditacija što je 17 dodijeljenih akreditacija više nego 2016. godine. Ostvareni prihodi od akreditacije koji se izravno uplaćuju u Državni proračun bili su u iznosu od 7.188.385,78kn što je oko 88% sredstava koje je HAA dobila u Državnom proračunu za 2017. godinu (iznos od 8.180.382,00kn)

Uspješno je završen postupak izvanredne evaluacije rada HAA koji je EA provela u studenome 2017. godine, a temeljem koje HAA zadržava status potpisnice EA MLA Sporazuma za sve akreditacijske sheme, najveći je uspjeh HAA u 2017. godini. Formalna odluka o završetku ovoga postupka bila je na dnevnom redu Vijeća za multilateralne sporazume EA (EA MAC) u travnju 2018. godine.

Dodatno u 2017. godini HAA je započela rad u novom području u okviru akreditacijske sheme za akreditiranje certifikacijskih tijela za sustave upravljanja prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17021-1. U studenome 2017. godine, HAA je počela zaprimati prijave za akreditaciju u području certificiranja sustava upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu (BS OHSAS 18001:2007).

HAA je u 2017. godini kontinuirano ispunjavala poslove i zadaće nacionalnog akreditacijskog tijela sukladno zahtjevima Uredbe (EZ) br. 765/2008 o akreditaciji i nadzoru nad tržištem.

U Registru ocjenitelja HAA na kraju 2017. bila su evidentirana 302 vanjska suradnika u ulogama vodećih ocjenitelja, ocjenitelja i eksperata. Dostatan broj stalnih zaposlenika, kojih je na kraju 2017. godine bilo 29, i vanjskih suradnika kao i osiguravanje njihove kompetentnosti za sve akreditacijske sheme i sva područja u kojima se provodi akreditacija jedna je od osnovnih zadaća svih nacionalnih akreditacijskih tijela pa tako i HAA.

Jačanje administrativnih kapaciteta jedna je od prioritetnih zadaća HAA pa se kontinuirano radi na razvoju kompetencija stalnih zaposlenika i vanjskih suradnika HAA. Nastavno, HAA će tijekom 2018., nakon odobrenja Plana prijma od strane nadležnog Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta temeljem javnog natječaja zaposliti nove zaposlenike koji će odmah započeti s intenzivnim internim izobrazbama i radom pod mentorstvom kako bi HAA narednu evaluaciju 2019. godine dočekala spremna, te kako bi mogla udovoljiti stalno rastućim zahtjevima za akreditaciju, posebno u provedbi tehničkih propisa, sukladno odredbama Uredbe (EZ) 765/2008 o akreditaciji i nadzoru nad tržištem.

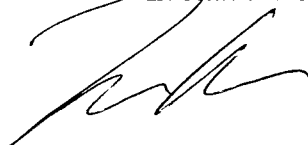
Preduvjet zadržavanja i održavanja stečenog međunarodnog ugleda i statusa potpisnika EA MLA i ILAC MRA sporazuma te preduvjet za daljnji razvoj akreditacijske djelatnosti u skladu s međunarodnim kriterijima osiguranje je dostatnih financijskih sredstava za HAA iz državnog proračuna, jer je HAA proračunski korisnik, kao i osiguranje dostatnih administrativnih i stručnih kapaciteta u skladu sa povećanjem broja klijenata i zahtjeva na tržištu.

S tim u vezi, HAA će i dalje surađivati s nadležnim Ministarstvom, kako bi tijekom 2019. godine EA evaluatorima mogli dokazati kadrovsku i financijsku neovisnost što je jedan od osnovnih zahtjeva za nacionalna akreditacijska tijela (Uredbe (EC) 765/2008 čl.4., stv.9. i zahtjev norme HRN EN ISO/IEC 17011) te preduvjet za zadržavanje statusa potpisnice EA MLA.

Predsjednik Upravnog vijeća

KLASA: 383-02/18-01/003
URBROJ: 569-01/7-18-1
Zagreb, 11. lipnja 2018.

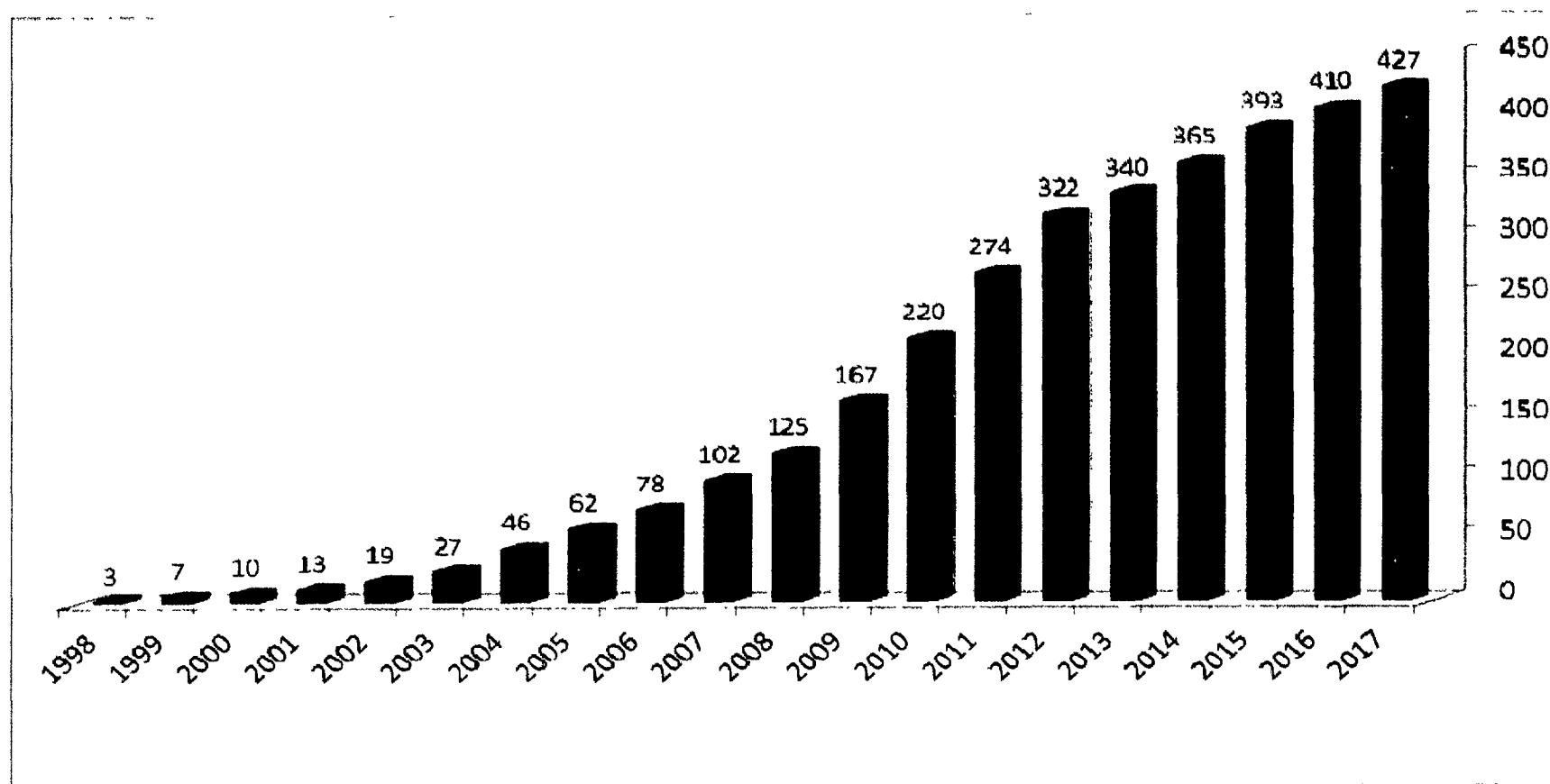
Zvonimir Novak

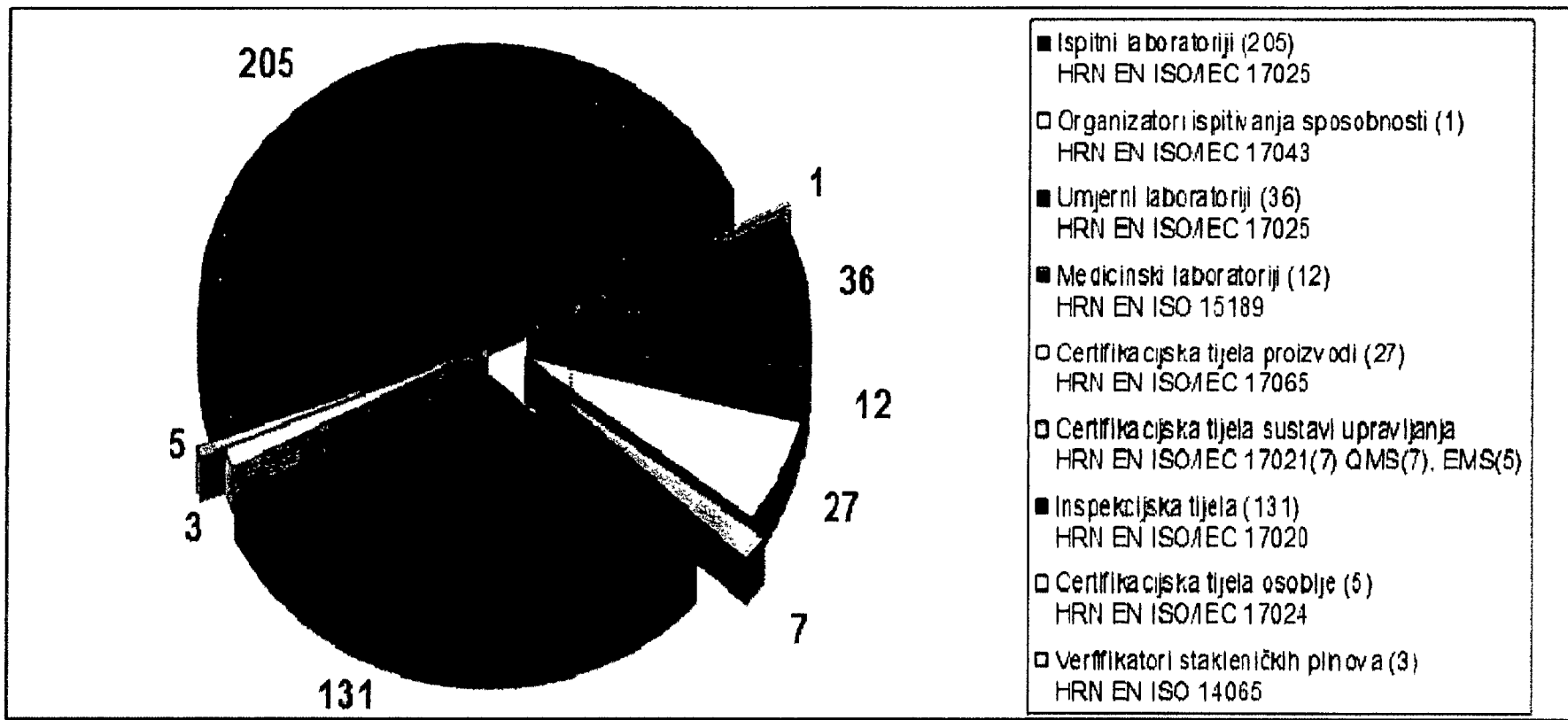
PRILOG 1. POKAZATELJI RAZVOJA AKREDITACIJSKOG SUSTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Broj akreditiranih tijela od samih početaka uspostavljanja akreditacijskog sustava u Republici Hrvatskoj u stalnom je porastu. U budućnosti se očekuje zadržavanje ovog broja odnosno njegov blagi porast.

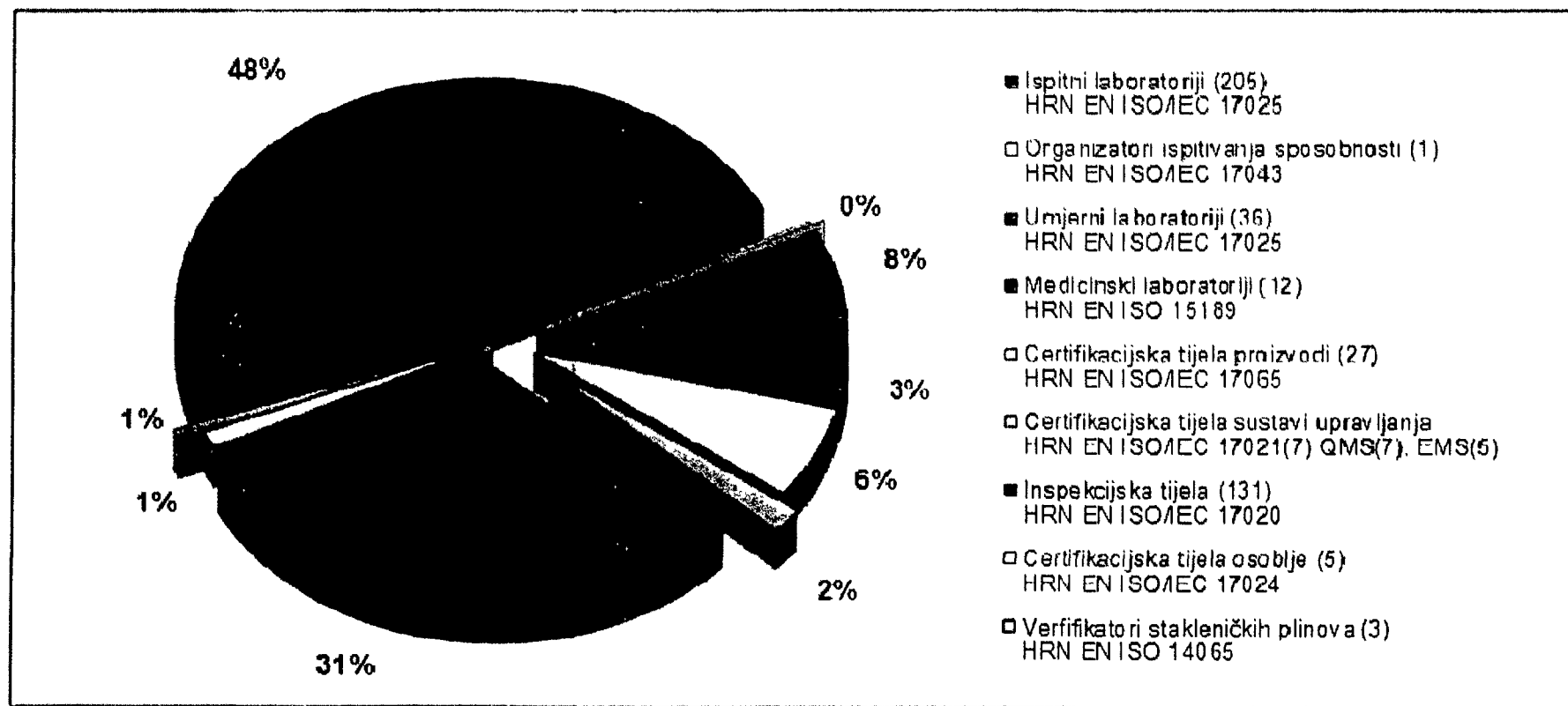
1. Kumulativni broj dodijeljenih akreditacija u Republici Hrvatskoj kroz godine (2017-12-31)

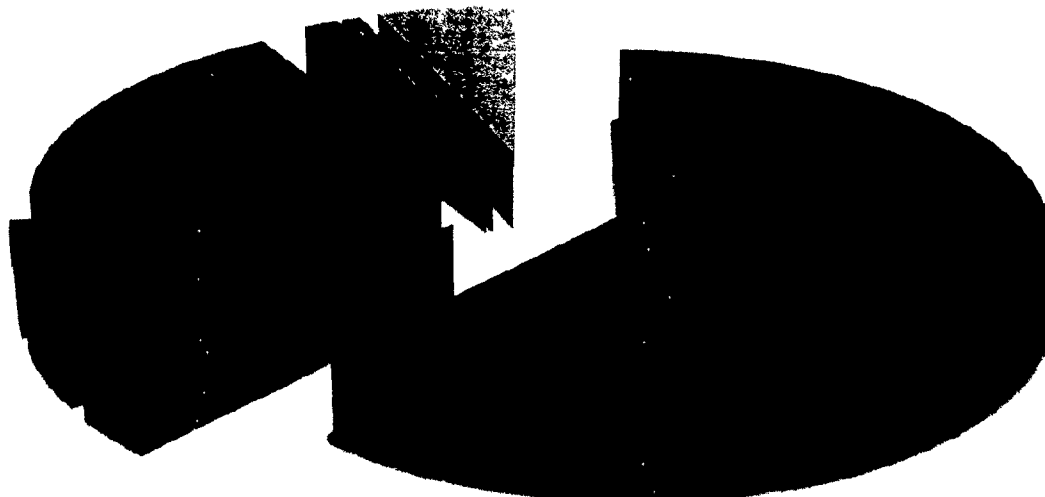
2. Broj akreditiranih tijela u Republici Hrvatskoj prema akreditacijskim shemama (stanje 2017-12-31)

3. Postotak akreditiranih tijela prema akreditacijskim shemama (2017-12-31)

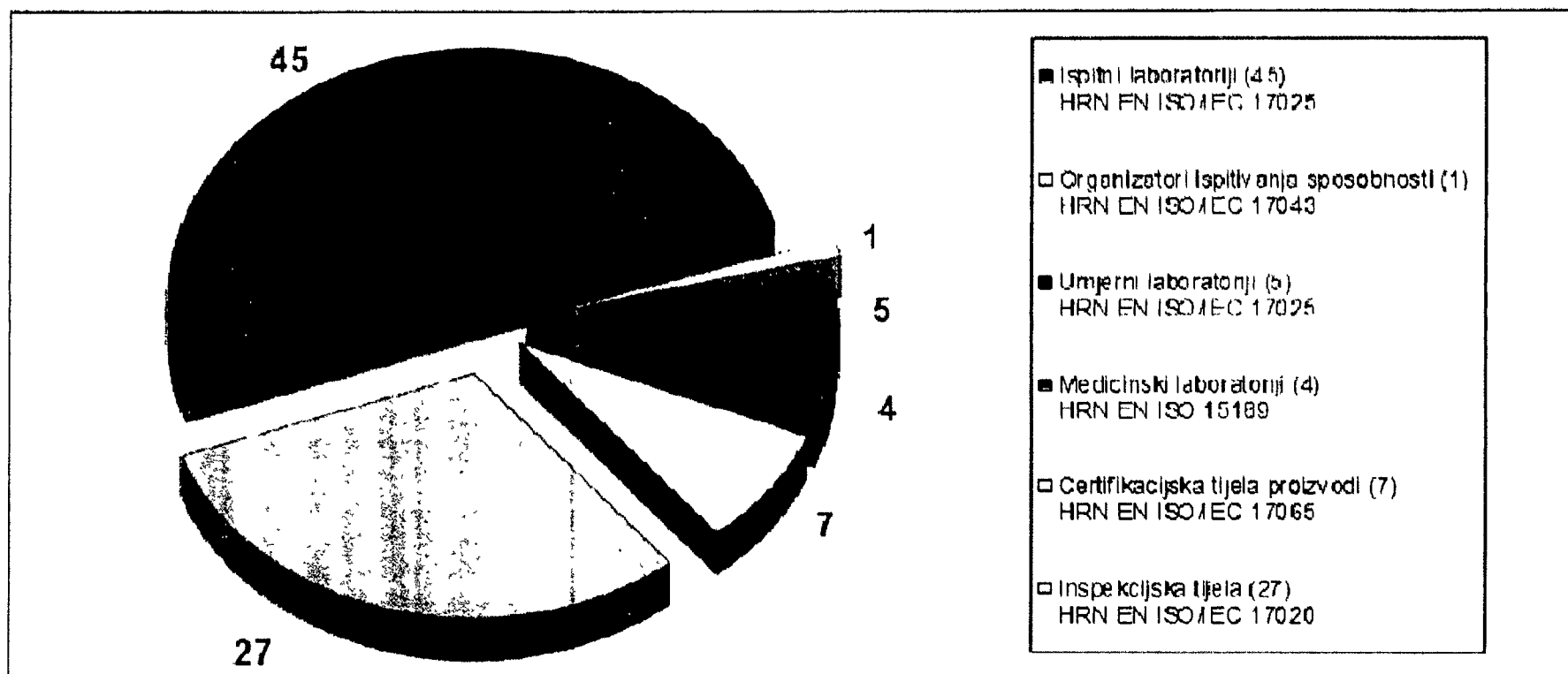

4. Broj podnesenih upita za akreditaciju po akreditacijskim shemama u 2017. godini

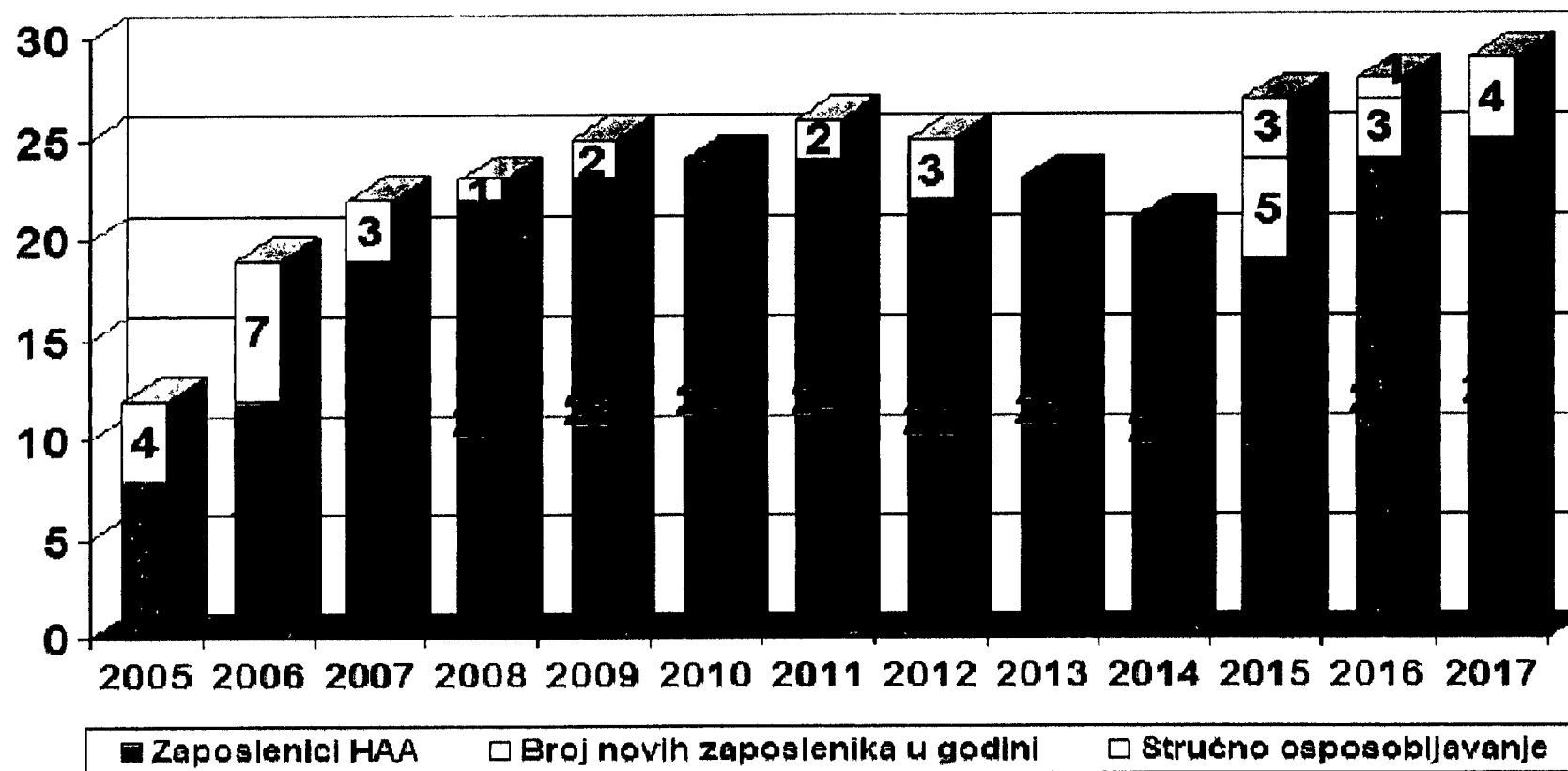
- Ispitni laboratoriji (161)
HRN EN ISO/IEC 17025
- Medicinski laboratoriji (9)
HRN EN ISO 15189
- Umjerni laboratoriji (13)
HRN EN ISO/IEC 17025
- Certifikacijska tijela za sustave upravljanja (9)
HRN EN ISO/IEC 17021
- Inspekcijska tijela (47)
HRN EN ISO/IEC 17020
- Certifikacijska tijela za osoblje (4)
HRN EN ISO/IEC 17024
- Organizatori ispitivanja sposobnosti
HRN EN ISO/IEC 17043
- EMAS verifikatori
- Certifikacijska tijela za proizvode (16)
HRN EN ISO/IEC 17065

5. Broj novih prijava za akreditaciju u 2017. godini po akreditacijskim shemama

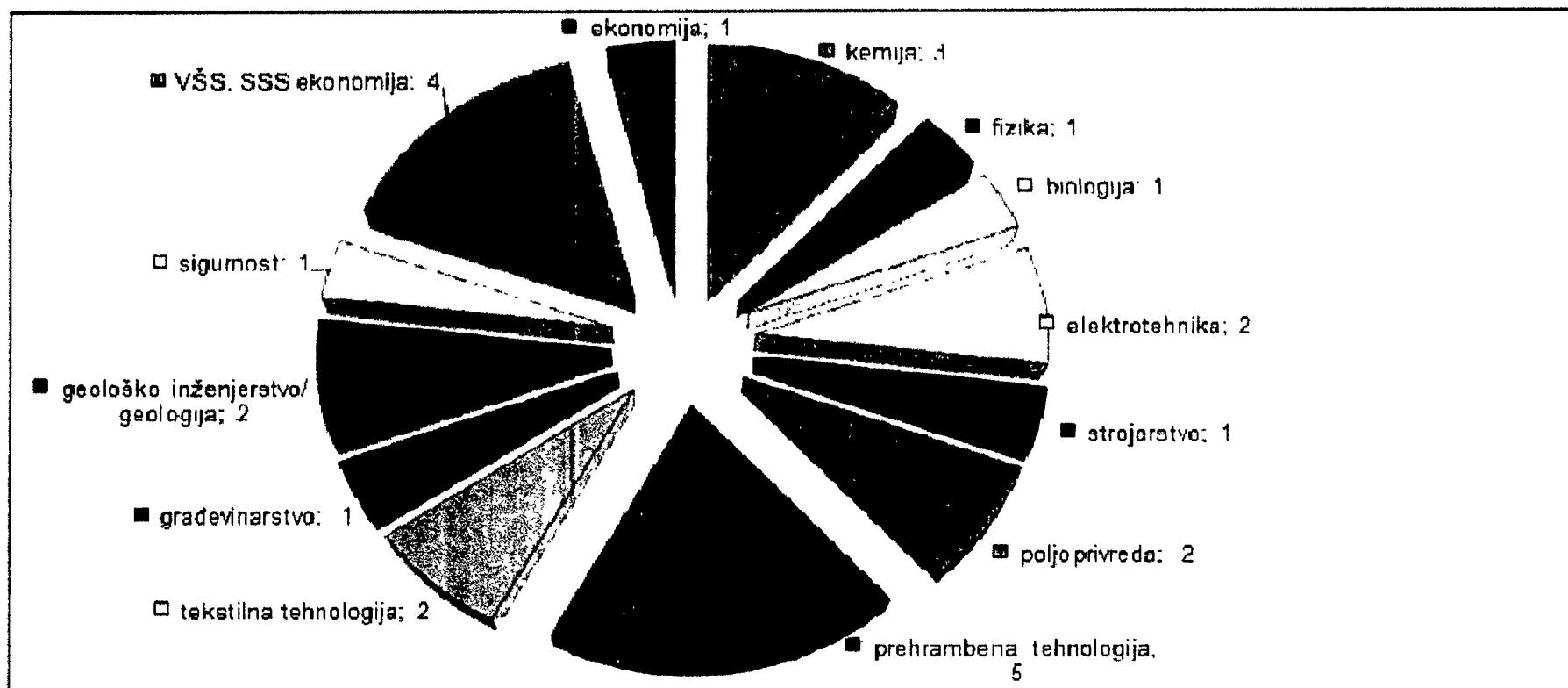
PRILOG 2. HAA LJUDSKI RESURSI

1. Broj stalnih zaposlenika HAA po godinama (stanje 2017-12-31)

2. Stručni profil stalnih zaposlenika HAA (stanje 2017-12-31)

HAA ima ukupno 29 stalnih zaposlenika od čega 25 s VSS diplomom (1 dr.sc., 2 mr.sc), 1 VŠS i 3 SSS. Formalno obrazovanje HAA zaposlenika pokriva brojna područja tehničkih i prirodnih znanosti. Navedeni opseg i brojnost tehničkih i prirodnih znanosti koje pokrivaju HAA zaposlenici omogućuje interdisciplinarni pristup rješavanju problema i odrađivanja akreditacijskih poslova. Svi zaposlenici HAA u svakodnevnom radu služe se engleskim jezikom u govoru i pismu.

3. Broj vodećih ocjenitelja, ocjenitelja i eksperata HAA po akreditacijskim shemama (stanje 2017-12-31)

U Registru ocjenitelja HAA na kraju 2017. bila su evidentirana 302 vanjska suradnika u ulogama vodećih ocjenitelja, ocjenitelja i eksperata (jedna osoba može biti angažirana u više akreditacijskih shema ako je za to osposobljena). Broj ocjenitelja odnosno područje rada ocjenitelja stalno se povećava jer je prisutan trend proširenja područja akreditacije i akreditacija u novim područjima za koje treba osigurati kompetentne ocjenitelje i eksperte. Vanjski suradnici su stručnjaci/eksperti u pojedinim područjima, a HAA ih povremeno angažira u postupcima ocjenjivanja tijela za ocjenu sukladnosti (npr. elektrotehnika, strojarstvo, građevinarstvo, forenzika, hrana, zaštita zraka, vode, tla i dr.). Navedeni stručnjaci, nakon provjere kompetencija, sukladno zahtjevima međunarodne norme za akreditacijska tijela HRN EN ISO/IEC 17011, upisani su u Registar ocjenitelja HAA i nad njihovim radom provodi se stalni nadzor.

